

Puhdistuspalvelu

DUUNIIN

Sisältö

MATERIAALIN KÄYTTÄJÄLLE	4
1 MITÄ SIIVOUS ON?	5
2 YLLÄPITOSIIVOUS	7
2.1 PUHDISTUSMENETELMÄT	7
2.2 SIIVOUSVÄLINEET	9
2.3 PESUAINEN KÄYTTÖOHJE	13
2.4 SIIVOUKONEET	19
2.5 WC:N SIIVOUS (esimerkki)	21
3 PERUSSIIVOUS	22
3.1 SIIVOUSMENETELMÄT	23
3.2 PERUSSIIVOUKSEN VÄLINEITÄ	24
3.3 PESUAINEN KÄYTTÖ PERUSSIIVOUKSESSA	25
3.4 PUHDISTUSAINEN SÄILYTYS JA HÄVITTÄMINEN	27
3.5 PERUSSIIVOUKSESSA KÄYTETTÄVÄT SIIVOUKONEET	28
3.6 SÄHKÖTURVALLISUUS	29
3.7 KOSTEIDEN TILOJEN PERUSSIIVOUS	30
3.8 IKKUNOIDEN PESU	33
3.9 LATTIOIDEN PERUSSIIVOUS	35
3.10 ERGONOMIA JA TURVALLISUUS	41
3.11 SEINÄN PUHDISTUS	45
3.12 LÄMPÖPATTERIEN PUHDISTUS	47
3.13 KATON PUHDISTUS	49
4 TYÖTURVALLISUUS	51
4.1 MITEN TYÖTURVALLISUUTTA VOI PARANTAA?	53
4.2 MITÄ VAAROJA JA RISKEJÄ SIIVOUSTYÖSSÄ ON?	54
4.3 TYÖTURVALLISUUS SIIVOUSTYÖSSÄ	55
4.4 ERGONOMIA SIIVOUSTYÖSSÄ	57

4.5 ESIMERKKEJÄ ERGONOMIASTA JA TYÖTURVALLISUUDESTA SIIVOUKSESSA.....	58
4.6 SUOJAKÄSINEET	60
4.7 SUOJAIMET SIIVOUSTYÖSSÄ	62
4.8 TYÖASU	63
4.9 MUUT SUOJAIMET	64
5 JÄTEHUOLTO	66
5.1 BIOJÄTE = MAATUVAT JÄTTEET	67
5.2 KERÄYSPAPERI	68
5.3 KERÄYSKARTONKI	69
5.4 KERÄYSLASI.....	70
5.5 PIENMETALLI.....	71
5.6 METALLIROMU	72
5.7 KODINKONEROMUT	73
5.8 SEKAJÄTE.....	74
5.9 ONGELMAJÄTE	75
5.10 VANHAT VAATTEET JA VANHAT HUONEKALUT.....	76
LÄHTEET.....	78

MATERIAALIN KÄYTTÄJÄLLE

Selkokielen puhdistuspalvelumateriaalin tavoitteena on yhdistää suomen kielen oppiminen ja ammatillisen sisällön ymmärtäminen ja oppiminen. Materiaali on tarkoitettu maahanmuuttajaopetukseen opettajan kanssa käytettäväksi. Sitä voi käyttää maahanmuuttajaryhmän kanssa tai tukimateriaalina sellaiselle maahanmuuttajalle, joka opiskelee suomalaisten kanssa mutta joka tarvitsee tukea sanaston oppimisessa. Opettaja voi ryhmän mukaan joko jakaa opiskeltavan materiaalin opettaessaan kyseistä asiaa tai jos ryhmä on kielitaidoltaan heikotasoisen, materiaali kannattaa antaa edeltävällä kerralla kotona luettavaksi, jotta tunnilla ei tulisi kerralla niin paljon uusia sanoja. Parasta on, jos myös suomen kielen opettaja voi vielä omilla tunneillaan tehdä kirjallisia ja suullisia sanastoharjoituksia, joissa materiaalin sanat kertaantuvat.

Materiaali on jaettu kahdelle palstalle. Leveämmällä palstalla on varsinainen asiateksti.

Kapeammalla palstalla on sanasto, jossa

- ✓ on selitetty vaikeita sanoja,
- ✓ on jaettu yhdyssanoja osiin, jotta ne voisi ymmärtää paremmin,
- ✓ on kirjoitettu sanan perusmuoto, jotta opiskelijan olisi helpompi löytää sana sanakirjasta.

Sananselitykset voivat toimia myös vinkkinä kouluttajalle: miten sanoja voi selittää yksinkertaisemmin ja toisin sanoin. Sananselitysten apuna on kuvamateriaalia.

Sanaston merkitys on

- ✓ tukea asian oppimista
- ✓ helpottaa ja nopeuttaa tekstin lukemista
- ✓ auttaa oppijaa huomioimaan uudet sanat
- ✓ vahvistaa uusien / ammatillisten sanojen omaksumista

Vaikka asiat tunnilla opetetaan ja käydään läpi suullisesti ja niitä harjoitellaan toiminnallisesti, on maahanmuuttajan yleensä tärkeää saada opittava asia myös tekstimateriaalina. Näin hän voi opiskella asioita ja sanoja itsenäisesti, kerrata asioita ja tarkistaa, mikä häneltä on mahdollisesti jäänyt tunnilla ymmärtämättä.

Puhdistuspalvelumateriaalissa on myös interaktiivisia harjoituksia, joiden avulla on tarkoitus kerrata alan sanastoa ja varmistaa asioiden ymmärtäminen.

Puhdistuspalvelumateriaalin tekijät:

Heidi Heikkinen
Markus Hjelt
Anne-Mari Kaapu
Taina Kaasalainen
Minna Kantoniemi
Riikka Kuningas
Lenita Pihlaja
Heli Salonen

1 MITÄ SIIVOUS ON?

Mitä tehdään, kun siivotaan?

- **Otetaan** lika pois.
- **Järjestellään** tavarat.
- **Hoidetaan** ja **suojetaan** siivottavat pinnat.

Mitä lika on?

- Väärää ainetta väärässä paikassa.
 - Roskia, pölyä, hiekkaa, kuraa, tahroja...
 - Mikrobeja, joita ei voi nähdä **paljain silmin**.

Miksi siivotaan?

- Pinnat **pysyvät** hyvinä.
- **Puhtaassa** tilassa on mukavampi olla.
- Mikrobit eivät **lisäänny**.

Mitä tapahtuisi, jos ei siivottaisi?

- Pinnat näyttäisivät likaisilta.
- Pinnat menisivät nopeammin huonoksi.
- Tilassa ei olisi turvallista.
- Tilan käyttäminen ei olisi terveellistä.
- Tilassa työskenteleminen ei olisi mukavaa.
- Tilassa työskenteleminen olisi vaikeampaa.

Ylläpitosiivous

- Siivotaan usein. **Säilytetään** siisteys.

Perussiivous

- Siivotaan harvoin, mutta **perusteellisesti**.
Palautetaan siisteys.

SANOJA

siivotaan < siivota

otetaan < ottaa

järjestellään < järjestellä

hoidetaan < hoitaa

suojetaan < suojata

pinta – esim. pöydän pinta

paljain silmin – omilla silmillä, ei käytetä mikroskooppia →

pysyä – ei muuttua

puhdas – ei likainen

lisääntyä – tulla lisää

näyttää + miltä?

nopeammin < nopeasti

turvallinen – ei vaarallinen

säilyttää – pitää tallella, ei hävittää

perusteellisesti – tosi hyvin

palauttaa – tuoda takaisin

HARJOITUKSIA. Ajattele parisi kanssa.

1) Missä siivooja voi olla työssä?

2) Mitä tarvitset, kun alat siivota?

2 YLLÄPITOSIIVOUS

2.1 PUHDISTUSMENETELMÄT

1) KUIVAT MENETELMÄT

- lakaisu
- harjaus
- imurointi

Nämä menetelmät **poistavat** kuivaa likaa: roskia, irtolikkaa ja pölyä.

2) PYYHINTÄMENETELMÄT

Voit pyyhkiä liinalla (pöydän, kalusteiden pyyhintä) tai varrellisella välineellä tai siivouskoneella (lattiapintojen tai laajojen alueiden pyyhintä).

- **Kuivapyyhintä**
Pyyhitään paikkoja ja materiaaleja, joihin ei saa käyttää yhtään vettä, esim. taide-esineet, sähkölaitteet. Käytetään esimerkiksi mikrokuituliinaa.
- **Nihkeäpyyhintä**
Työväline **kostutetaan** vedellä tai puhdistusaineliuoksella. Pintaan ei saa jäädä jälkiä vedestä.
- **Kosteapyyhintä**
Pinnalta poistetaan tahroja ja roiskeita.
Puhdistettava pinta jää kosteaksi, mutta se **kuivuu itsestään** hetken kuluttua.
- **Märkäpyyhintä**
Poistaa vaikeaa likaa ja vaikeita tahroja. Käytetään vain, jos pinta **kestää kosteutta**. Pinta pestään harjalla tai hankauspesimellä. Pinta **huuhdellaan** ja kuivataan.

3) PESU

Pesu tehdään **käsin** tai koneella.

Pesun jälkeen pinta huuhdellaan ja kuivataan.

4) HUUHTELU

SANOJA

lakaisu < verbi: lakaista

harjaus < verbi: harjata

imurointi < verbi:
imuroida

poistaa – ottaa pois

irtolika – lika, joka ei ole kiinni

pyyhintä < verbi: pyyhkiä

laaja – iso

nihkeä – vähän kostea

kostuttaa – tehdä kosteaksi

puhdistettava pinta – pinta, joka puhdistetaan

kuivuu itsestään – kuivuu itse, ilman apua

kestää kosteutta – ei mene rikki kosteudesta

huuhdella – ottaa pesuaine pois vedellä

käsin – käsillä, ei koneella

LAKAISU

Puolipitkävartinen lakaisin

Lakaisimella voi lakaista roskat pois lattialta.

rikkaswep

Roskat lakaistaan rikkaswepiin.

Kun lakaiset:

1. Hartiat ovat rennot.
2. Muista työote eli miten otat kiinni lakaisimesta ja rikkaswepistä.

2.2 SIIVOUSVÄLINEET

Hyvä siivousväline on

- helppo puhdistaa
- helppo käyttää
- kevyt
- **kestävä**
- **säädettävä**
- turvallinen
- **tehokas**

1) SIIVOUSVAUNUT

Mukana ovat

- siivouksen välineet
- **jätessäkki**
- wc-paperit ja käsipyyhkeet

2) SIIVOUSPYYHKEET

- pölypyyhe
- lattiapyyhe
- **Taittele** pyyhe niin, että saat monta **puhdistavaa pintaa**.

3) MOPIT

- **Poistavat** roskia.
- Poistavat **tahroja**.
- Käytetään myös pölyn pyyhkimiseen pöydältä.

4) KUIVAIMET

- Lattiakuivaimet
- Ikkunakuivaimet
- Käytetään roskien ja muun lian poistoon.
- Voidaan käyttää lattian pyyhkimiseen siivousliinan kanssa.

SANOJA

kestävä < verbi: kestää – ei mene rikki helposti

säädettävä < verbi: säätää – laittaa sopivaksi

tehokas – toimii ja tekee työn hyvin

jätessäkki – iso muovipussi, johon laitetaan roskat

taitella – kääntää

puhdistava pinta – pinta, joka puhdistaa

poistaa – ottaa pois

tahra – pieni lika esim. vaatteessa tai pöydän pinnassa

5) HARJAT (esimerkkejä harjoista)

- **Lakaisuharja**
- Astianpesuharja
- WC-harja
- Pesuharja

6) HANKAUSPESIMET

- a. **Kahvallinen** hankauspesin
- b. **Varrellinen** hankauspesin
- c. Käytetään pintojen pesuun samalla tavalla kuin pesuharjaa.

7) RIKKALAPIOT

- a. Poistetaan roskia, hiekkaa ja muuta irtolikaa.

8) MUUT VÄLINEET

- a. **Suojakäsineet**
- b. Roskapussirulla
- c. **Sumutinkannu**
- d. Siivoussanko

lakaisu < verbi: lakaista
– ottaa harjalla roskat pois lattialta

kahvallinen – siinä on kahva

varrellinen – siinä on varsi

irtolika – lika ei ole kiinni, se on irti

suojakäsine

sumutinkannu

Siivousvälineitä

Astianpesuharja –
Astianpesuharjalla voi
pestä myös
käsienpesuallasta.
Huomaa käden
asento.

Raappa – Raapalla voi
ottaa pois likaa, joka on
kiinni jossain pinnassa
esim. lattiassa tai
pöydässä

Pesuharjoja
(pesuharja)

Näillä pesuharjoilla
voi pestä mattoja,
seinää ja kalusteita.

WC-harja – WC-harjalla
pestään WC-allas

SANOJA

Astianpesuharja (tiskiharja)

käsienpesuallas (lavuaari)

raappa

pesuharja

Kalusteharja

Kalusteharjalla puhdistetaan kalusteita ja moppeja.

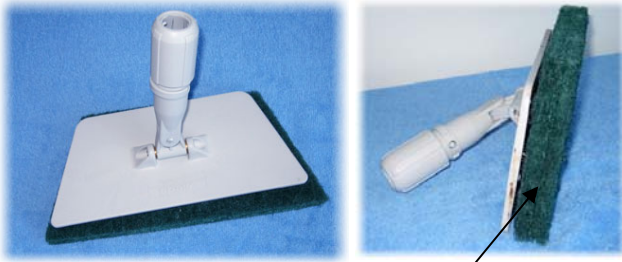

Kahvallinen hankauspesin

Varrellinen hankauspesin

Tällä pestään lattioita, seiniä ja kylpyhuoneita, yleensä kovia pintoja. Kovia pintoja ovat esimerkiksi klinkkerit – keraamiset laatat ja muovilaatat.

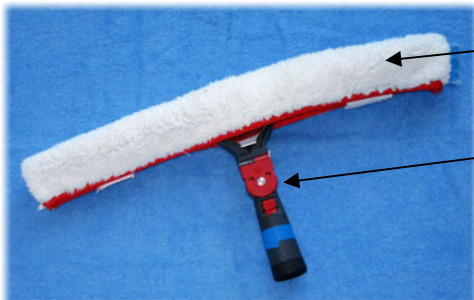

hankauslevy

hankauslevyn karheus voi vaihdella (Mitä tummempi väri, sitä karkeampi levy.)

Ikkunanpesin

Tällä pestään ikkunoita, seiniä ja kattoja. Pesimellä voi myös levittää vahaa pinnoille.

Nukkakangas

tämän avulla voi säätää pesimen kulmia

SANOJA

puhdistaa

moppi

kahvallinen < kahva

hankauspesin < hangata

pinta – taso

klinkkeri

2.3 PESUAINEN KÄYTTÖOHJE

Yleispuhdistusaine

Kuvaus tuotteesta

Heikosti emäksinen, miedosti hajustettu yleispuhdistusaine kaikkien vettä sietävien kovien pintojen ylläpitosiivoukseen, myös saniteettitiloille.

Ominaisuudet

- Tehokas
- Nopeavaikutteinen
- Sisältää hajustetta ja väriainetta
- Miellyttävä, raikas, mieto tuoksu
- Käyttöliuoksen pH neutraali

Edut

- Taloudellinen käyttää; tehokas jo alhaisillakin annostuksilla
- Kuivuu nopeasti jälkiä jättämättä
- Soveltuu mikrokuitu- sekä perinteisiin siivousmenetelmiin sekä koneelliseen siivoukseen

Käyttöohje

Annostus:

2 - 10 ml/5 litraa vettä, kevyt ja normaali lika sekä mikrokuitumenetelmät
0,5 dl/5 litraa vettä, voimakkaasti likaantuneet pinnat

Käyttö:

Annostele puhdistusaineliuos suoraan tahrakohtaan ja puhdista pinta mikrokuitupyhkeellä tai lankaosalla. Perinteisissä siivousmenetelmissä, puhdista pinnat liuoksessa kostutetulla siivouspyhkeellä tai lankaosalla. Koneellisessa siivouksessa annostele tuote vedellä täytettyyn vesisäiliöön ja pese lattia.

Tekniset tiedot

Ulkonäkö: Kirkas, vihertävä, hajustettu neste

Suhteellinen tiheys: 1,0

pH-arvo, laimentamaton: 8,8 - 9,3

pH-arvo, käyttöliuos: 7,5 +/- 0,5

Yllä olevat tiedot ovat tyypillisiä normaalituotannolle. Niitä ei tule käyttää spesifikaationa.

Koostumus:

EU 648/2004 mukaiset ainesosat:

anionisia pinta-aktiivisia aineita > 5 %

ionittomia pinta-aktiivisia aineita < 5 %

saippuaa, hajustetta, säilöntäainetta

Käyttöturvallisuus ja varastointi

Käyttöturvallisuus:

Suosittellemme annostelulaitteiden käyttöä.

Huuhtelee ja kuivaa kädet käytön jälkeen.

Suojakäsineiden ja kosteusvoiteen käyttö on suositeltavaa.

Tuotteen turvalliseen käsittelyyn ja hävittämiseen liittyvät tiedot löytyvät käyttöturvallisuustiedotteesta.

Vain ammattikäyttöön.

Varastointi:

Säilytä alkuperäisessä pakkauksessa suurilta lämpötilojen vaihteluilta suojattuna.

Ympäristötiedot

Muovipakkaukset ja -etiketit soveltuvat muovin kierrätykseen tai energiahyötykäyttöön.

Kontit ja tynnyrit voi palauttaa uudelleentäyttöä varten. Ulko- ja kartonkipakkaukset ovat kierrätettäviä, valmistettu

valkaisemattomasta kuidusta ja sisältävät suurelta osin kierrätyskuituja.

Pakkaustiedot

Tuotenumero Pakkauskoko Pakkausmuoto

7514714 12 x 1 l pullo

7514715 2 x 5 l kannu

HARJOITUS. Vastaa kysymyksiin. Älä käytä sanakirjaa.

1) Mikä ja millainen aine on?

2) Mihin ainetta voi käyttää?

3) Mikä on **laimentamattoman** aineen pH-arvo?

4) Mikä on **käyttöliuoksen** pH-arvo?

Annostelu:

5) Puhdistat pintaa, joka on todella likainen. Kuinka paljon laitat puhdistusainetta 5 litraan vettä?

6) Puhdistat pintaa, joka on todella likainen. Kuinka paljon laitat puhdistusainetta 10 litraan vettä?

SANOJA

laimentamaton – ei ole lisätty vettä

käyttöliuos – on lisätty vettä; valmisliuos jota voi käyttää

7) Miten käytät tätä ainetta? Miten siivoat tällä aineella?

8) Miten **aine tulee varastoida**?

aine tulee varastoida =
aine täytyy varastoida

9) Minkä kokoisissa pakkauksissa **ainetta on saatavissa**?

ainetta on saatavissa =
ainetta voi saada / ostaa

10) Mitä sanotaan suojakäsineiden käytöstä?

11) Mitä voit tehdä tyhjälle puhdistusainepakkaukselle?

Sanastoharjoitus – Puhdistusaineen käyttöohje

Ajattele, mitä sanat tarkoittavat. Kirjoita vastaus tyhjälle riville.

- 1) käyttöohje _____
- 2) tutustu käyttöohjeisiin ennen käyttöä _____

- 3) katso tarkat käyttöohjeet etiketistä _____

- 4) ravisteltava / ravistettava ennen käyttöä _____

- 5) tiiviste _____
- 6) liuos _____
- 7) annostelu _____
- 8) laimentaa _____
- 9) käyttöliuos _____
- 10) tuotteen / tiivisteiden pH _____
- 11) pH laimentamattomana _____
- 12) liuoksen pH _____
- 13) käyttöliuoksen pH _____
- 14) pH käyttöliuoksena _____
- 15) vaarallista nautittavaksi _____
- 16) ohjeen vastainen käyttö kielletty _____

- 17) ammattikäyttöön _____
- 18) soveltuu vain laitospöytäkäyttöön _____

- 19) huuhtelu runsaalla vedellä _____

- 20) ärsyttää ihoa ja silmiä _____
- 21) runsas ihokosketus kuivattaa ihoa _____

- 22) voi aiheuttaa ärsytystä _____

- 23) varastointi _____
- 24) säilytys _____
- 25) suojeltava kylmältä _____
- 26) varjeltava jäätymiseltä _____

2.4 SIIVOUSKONEET

MIKSI SIIVOUSKONEITA KÄYTETÄÄN?

- Ne **helpottavat** työtä.
- Ne **keventävät** työtä.
- Ne **nopeuttavat** työtä.
- Ne puhdistuvat paremmin.

SIIVOUSKONEET JA ERGONOMIA

- Opettele koneiden oikea käyttö.
- Opettele oikeat työasennot.
- Muista pitää taukoja, kun työskentelet.

SIIVOUSKONEET JA SÄHKÖTURVALLISUUS

- Käytä vai **ehjiä** koneita.
- Opettele koneiden oikea käyttö.
- Käytä koneita oikein.

LATTIANHOITOKONE

- Pestään lattiaa.
- **Kiillotetaan** lattiaa
- Hoidetaan lattiaa
- Käytetään ylläpito- ja perussiivouksessa

PÖLYN- JA VEDENIMURI

- Imuroidaan hiekkaa, roskia, vettä.
- Käytetään ylläpito- ja perussiivouksessa.

SUURNOPEUKSINEN LATTIANHOITOKONE

- Puhdistetaan ja hoidetaan lattiaa.
- Voidaan myös kiillottaa lattiaa.
- Käytetään ylläpito- ja perussiivouksessa.

TÄRKEÄÄ MUISTAA!

- Kysy neuvoa, jos et osaa käyttää konetta.
- Älä koskaan käytä **viallista** konetta.
- **Ilmoita** viallisesta koneesta.
- Huolehdi sähköturvallisuudesta.
- **Kokoa** kone oikein.
- Puhdista kone käytön jälkeen.

SANOJA

helpottaa – tehdä helpommaksi < helppo

keventää – tehdä kevyemmäksi < kevyt

nopeuttaa – tehdä nopeammaksi < nopea

ehjiä – ei rikki

kiillottaa – tehdä kiiltäväksi

viallinen – rikki

ilmoittaa – kertoa

kokoa < koota – rakentaa, laittaa koneen osat yhteen

SUURNOPEUKSINEN LATTIANHOITOKONE

Missä on? (vedä viiva)

Varsi
Johto
Suojalista
Pyörä
Vetoalusta
Käynnistyskahva
Laikka
Moottori

Laikka kiinnitetään vetoalustaan.

Suurnopeuksinen lattianhoitokone

Lattianhoitokoneella puhdistetaan ja hoidetaan lattiaita. Sillä voi myös kiillottaa lattiaita.

Käynnistyskytkin

Koneen käynnistäminen

Pidä kädet kiinni käynnistyskytkimessä koko ajan. Kone pysähtyy, kun irrotat kädet.

Kun käynnistät koneen, nosta vähän koneen etuosaa irti lattiasta.

Turvakytkin

Pidä turvakytkin pohjassa (= paina turvakytkintä), kun käynnistät koneen. Kone liikkuu suoraan eteenpäin ja taaksepäin, ei sivuille.

Mitä tummempi laikan väri on, sitä karheampi laikka on

2.5 WC:N SIIVOUS (esimerkki)

- WC:n **säännöllinen** siivoaminen on tärkeää, koska WC on lämmin ja kostea tila, jossa on paljon mikrobeja.
- Hyvä **ilmanvaihto** ja puhtaat pinnat tekevät tilasta **raikkaan**.

WC:n siivousvälineet

- WC-harja
- 2 siivospyyhettä
- astianpesuharja
- puhdistusaine
- suojakäsineet

WC:n siivousjärjestys.

Tämä on yksi malli WC: n siivouksesta.

1. Tyhjennä roskakorit.
2. Laita lisää wc-paperia ja käsipyyhkeitä.
3. Pyyhi ovenkahvat, valokatkaisijat ja ovenpielet.
4. Pyyhi peili ja sen ympäristö.
5. Pyyhi altaan ympärillä olevat keraamiset laatat.
6. Pese käsienpesuallas. Pese hana huolellisesti.
7. Pese wc-istuin:
 - a. Pyyhi **vetonuppi** ja käännä siivousliinan puhdas pinta.
 - b. Pyyhi **säiliö** ja käännä siivousliina.
 - c. Pyyhi **kansi**.
 - d. Pyyhi **renkaat**.
 - e. Pyyhi wc-istuin **ylhäältä alaspäin**.
 - f. Pyyhi myös istuimen **jalkaosa**.
 - g. Pese wc-istuin harjalla sisältä. Vedä WC.
 - h. **kiinnitä huomio siivousliinan taitteluun, kun puhdistat eri pintoja.**
8. Pyyhi lattia kostealla.

MUISTA HYVÄT TYÖASENNOT!

SANOJA

säännöllinen – tapahtuu esim. aina samana päivänä viikossa

ilmanvaihto – ilma vaihtuu, tulee raikasta ilmaa sisälle

pinnat < pinta

raikas – puhdas tuoksu

siivous + järjestys – mitä siivotaan ensin, mitä sitten

tyhjentää – ottaa pois, tehdä tyhjäksi

pyyhkiä – puhdistaa pyyhkeellä

ovenkahva →

valokatkaisin →

ovenpieli – oven reuna

laatta →

vetonuppi

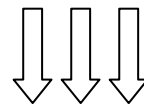
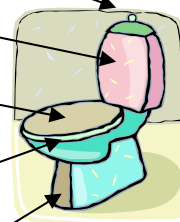
säiliö

kansi

rengas

jalkaosa

ylhäältä alaspäin

3 PERUSSIIVOUS

Perussiivous tehdään **määräajoin** ja **perusteellisesti**

- Perussiivouksessa palautetaan tilaan sovittu puhtaus.
- Perussiivouksessa käytetään erilaisia siivousmenetelmiä.
- Perussiivouksessa käytetään paljon siivouskoneita.

TARVE

Perussiivoustarve on eri kohteissa ja eri pintamateriaaleilla erilainen. Esimerkiksi luokkahuone **voidaan** perussiivota joka vuosi ja kellari vain joka 5. vuosi.

SUUNNITTELU

Ennen kuin työ aloitetaan, **suunnitellaan**, millaista perussiivousta tarvitaan.

Kun perussiivousta suunnitellaan, työ **jaetaan** koko vuoden ajalle ja käytetään **kalenteria** apuna. Esimerkiksi niin, että kesäkuussa pestään ikkunat ja joulukuussa pestään lattiat.

On hyvä tehdä **perussiivousvihko**. Vihkoon kirjoitetaan, mitä on tehty, mitä siivousaineita on käytetty ja mitä menetelmiä on käytetty

ESIVALMISTELU

- Asiakkaalle kerrotaan, milloin perussiivousta tehdään ja mitä asiakas voi tehdä etukäteen. Esimerkiksi asiakas voi siirtää paperit pois pöydältä.
- Laita **varoituskylttejä** näkyvälle paikalle. Esimerkiksi oveen on hyvä laittaa paperi, jossa kerrotaan, että lattia on liukas.

SANOJA

määräajoin – säännöllisesti, sovittuna aikana

perusteellisesti – perusteellinen – kunnolla, hyvin

perussiivoustarve – tarve tehdä perussiivous

suunnitella (an) – ajatella etukäteen

jaetaan – jakaa (laittaa osiin)

kalenteri

varoituskylttejä

perussiivousvihko

3.1 SIIVOUSMENETELMÄT

Perussiivouksessa käytetään samoja siivousmenetelmiä kuin ylläpitosiivouksessa.

1) Puhdistusmenetelmät

- lakaisu
- harjaus
- imurointi
- pyyhintämenetelmät
 - kuivapyyhintä
 - **nihkeä**pyyhintä
 - kosteapyyhintä
 - märkäpyyhintä
- **hörypuhdistus**
- huuhtelu
- **tahranpoisto**
- **desinfiointi**
- **neutralointi**

2) Suojausmenetelmät

- **vahaus**
- käsittely **kivensuoja-aineella**
- öljyäminen
- **kristallointi**

Suojaus tehdään peruspesun tai pintapesun jälkeen **kuivalle, puhtaalle ja neutraalille** pinnalle.

- Käytä kaikkia **siivousmenetelmiä**, jotta tulee paras mahdollinen lopputulos.
- Valitse siivousmenetelmä lattian **lian** ja pintamateriaalin mukaan.
- Perussiivouksessa käytetään enemmän märkä- ja pesumenetelmiä kuin ylläpitosiivouksessa.

SANOJA

siivous + menetelmä

menetelmä – metodi, tapa, miten siivoat

nihkeä – melkein kuiva

hörypuhdistus – puhdistaa vesihöyryllä

tahranpoisto – ottaa tahra, lika pois

desinfiointi – vähentää mikrobeja

neutraloida – tehdä neutraaliksi

suojaus < verbi: suojata

vahaus < verbi: vahata

kivensuoja-aine – aine, joka suojaa kivipintaa

kristallointi – tehdä kivipinta kovaksi

lika < likainen

3.2 PERUSSIIVOUKSEN VÄLINEITÄ

Perussiivouksessa käytetään paljon samoja välineitä kuin ylläpitosiivouksessa.

Välineitä, joita käytetään **yleisesti**:

- erilaiset **siivouspyyhkeet**
- lattia- ja kalustemopit
- **lattiakuivaimet**
- harjat
- **hankauspesimet**
- **ikkunanpesuvälineet**
 - ikkunanpesin
 - ikkunankuivain
- säädettävät **jatkovarret**
- siivoussangot
- **siivousvaunut**
- mahdolliset muut apuvälineet.

Välineitä käytetään ja **huolletaan** samoin kuin ylläpitosiivouksessa. Kun huollat välineet aina siivouksen jälkeen, ne **pysyvät** hyvinä.

siivousvaunut

SANOJA

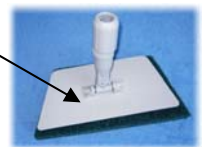
yleisesti – yleensä, normaalisti

**lattian +
kuivain**

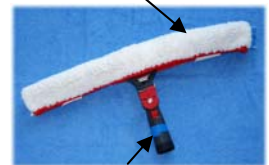
**siivous
+ pyyhe**

**hankaus
+ pesin**

ikkunan + pesu + väline

nukkakangas

ikkunan + pesin

säädettävä jatkovarsi – jatkovarsi jonka voi säätää/laittaa sopivan pitkäksi

sanko – ämpäri

huoltaa – pitää huolta, esim. pestä, kuivata, säilyttää

pysyä – ei muuttua

3.3 PESUAINOIDEN KÄYTTÖ PERUSIIVOUKSESSA

Kun valitaan puhdistusaine, täytyy ajatella, millaista **likaa** poistamme.

1. Valitaan puhdistusaine, joka sopii tilanteeseen. Erilaiset materiaalit tarvitsevat erilaiset puhdistusaineet.

2. Luetaan **käyttöohje**. **Annostellaan** pesuaine ja vesi oikein. Jos puhdistusainetta on sopiva määrä, se ei jää **pinnoille**. Pintoja ei tarvitse **huuhdella** niin monta kertaa. Kun pesuainetta käytetään oikea määrä, pinnat **eivät vaurioidu** puhdistuksen aikana.

3. Luetaan pesuaineen **etiketti**, **tuoteseloste**, **käyttöohje** ja muut paperit, joita pesuaineissa on, esim. **tiedotteet**, joissa kerrotaan käyttöturvallisuudesta.

4. Katsotaan **varoituserkinnät**. Ne ovat oranssilla pohjalla.

5. Suojataan kädet, jos se on tarpeellista **siivousmenetelmän** tai pesuaineen takia.

6. Huolehditaan riittävästä ilmanvaihdosta ja omasta suojaumisesta. Jos käytät voimakkaita aineita, käytä hengityssuojaimia ja suojalaseja.

suojakäsineet

hengityssuojain

suojalaseit

SANOJA

aine – pesuaine, puhdistusaine

lika < likainen

käyttöohje – kertoo, miten käytät ainetta

annostella – laittaa pesuainetta sopiva määrä < annos

pinta – esim. pöydän pinta

huuhdella – ottaa pesuaine pois vedellä

vaurioitua – mennä huonoksi, mennä rikki

etiketti – paperi, joka on kiinni esim. pullossa

tuoteseloste – esim. pullossa teksti, joka kertoo, mitä pesuaineessa on

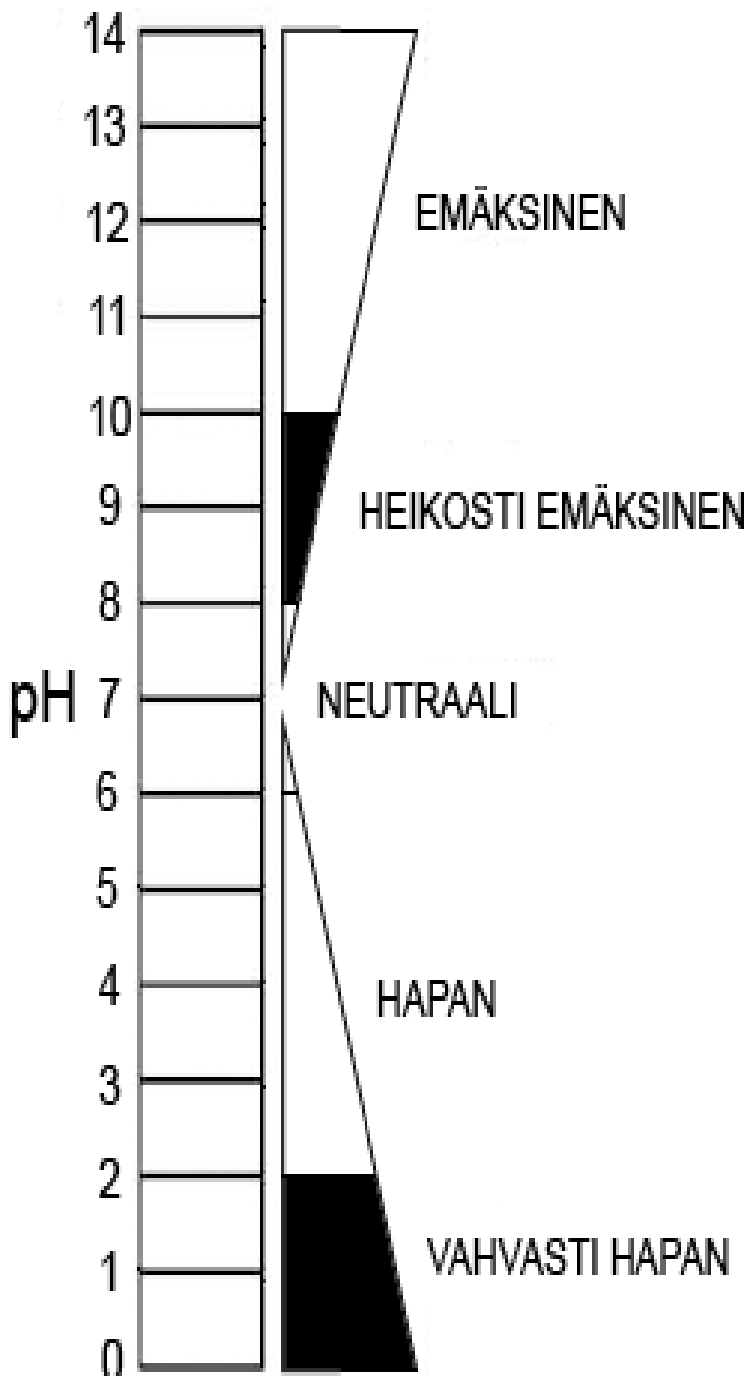
käyttöohje – kertoo, miten tuotetta käytetään

tiedote – informaatio; paperi, joka antaa tietoa

varoituserkintä – merkki, joka kertoo vaarasta, esim. myrkyllinen

siivous + menetelmä – metodi tai tapa, jolla siivotaan

pH-TAULUKKO

Vahvasti emäksisiä ja emäksisiä puhdistusaineita käytetään perussiivouksessa:

- rasvan, **noen** (= noki) ja **pinttyneen lian** (= vaikea lika) poistoon

- **vahanpoistoon**

vaha – aine, joka suojaa esim. lattiaa, lattiavaha

Heikosti emäksisiä ja neutraaleita puhdistusaineita käytetään perussiivouksessa katto-, seinä-, lattia- ja kaluste- pintojen puhdistukseen.

(**kaluste** – huonekalu)

Happamia ja vahvasti happamia puhdistusaineita käytetään perussiivouksessa **saostumien** poistoon.

saostuma – kova lika esim. WC-hanan ympärillä

3.4 PUHDISTUSAINEIDEN SÄILYTYS JA HÄVITTÄMINEN

- Siivousaineet täytyy säilyttää niin, että lapset eivät saa niitä.
- Puhdistusaineet täytyy säilyttää **lukittavassa kaapissa** tai huoneessa. Säilytyspaikassa pitää olla hyvä **ilmanvaihto**.
- Siivousaineet on hyvä säilyttää **alkuperäispakkauksissa**, jolloin aineen tuoteseloste on pakkauksessa. Aineet on hyvä säilyttää **huoneenlämmössä**.
- **Liutinaineet** on hyvä säilyttää melko viileässä paikassa. Silloin ne **haihtuvat** vähemmän.
- Kun avaat vahapullon, merkitse siihen **avauspäivä**.
- Säilytä pesuaineet varastossa niin, että uudet pullot ovat hyllyllä takana ja vanhat, avatut pullot ovat hyllyllä edessä. Käytä vanhat aineet ensin.
- Kun **hävität** pesuaineen, katso **käyttöturvallisuustiedotteesta**, miten aine hävitetään turvallisesti, jotta aine ei aiheuta vaaraa ja jotta aine ei tuhoa luontoa.

säilytys < verbi:
säilyttää, pitää esim.
kaapissa

hävittäminen < verbi:
hävittää, poistaa

lukittava kaappi –
kaappi, jossa on lukko

ilmanvaihto – ilma
vaihtuu hyvin

alkuperäis + pakkaus –
pakkaus, jossa pesuaine
on ostettu, esim. pullo

huoneen + lämpö

liutin + aine – aine,
joka liuottaa

haihtua – kadota ilmaan,
hävitä, mennä pois

avaus + päivä – päivä,
kun pullo avataan

hävittää – tuhota,
poistaa

**käyttö + turvallisuus +
tiedote** – paperi, joka
kertoo, miten pesuainetta
on turvallista käyttää

3.5 PERUSSIIVOUKSESSA KÄYTETTÄVÄT SIIVOUSKONEET

Miksi koneita käytetään perussiivouksessa?

- Koneet **irrottavat** likaa paremmin.
- Saadaan puhtaampi lattia.
- Työ **kevenee** ja **nopeutuu**.

Käytä siivouskoneita lattioiden perussiivouksessa mahdollisimman paljon!

- **imuri**
- **lattianhoitokone**
- **yhdistelmäkone**
- **märkäpesukone**
- **painehuuhtelukone**
- **höyrypesukone**
- **korkeapainepesukone**

HARJOITUS.

- Kirjoita kuvien alle, mitä siivouskoneita ne ovat.

SANOJA

irrottaa – ottaa pois, ottaa irti

kevetä – tulla kevyeksi (= kevyt)

nopeutua – tulla nopeaksi (= nopea)

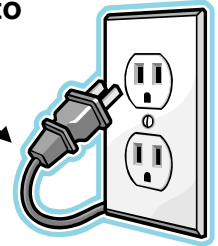
3.6 SÄHKÖTURVALLISUUS

- Käytä vain **ehjiä** siivouskoneita ja ehjiä **sähköjohtoja**.
- Opettele siivouskoneen käyttö hyvin.
- **Arvokilpi** kertoo, millaisissa oloissa konetta on tarkoitus käyttää.
- Työskentele niin kuin ohjeet sanovat.
- Ota sähkö samasta huoneesta, missä teet työtä.
- Älä käytä **jatkojohtoja**, jos ei ole pakko.

ehjä – ei rikki

sähköjohto

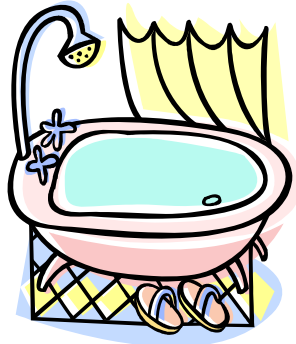
arvokilpi – metallilaatta, jossa lukee tietoja koneesta

jatko + johto – sähköjohto laitetaan kiinni toiseen sähköjohtoon

3.7 KOSTEIDEN TILOJEN PERUSSIIVOUS

Kosteita tiloja ovat

- pesuhuoneet
- suihkutilat
- saunat
- uimahallit
- kylpyhuoneet
- WC-tilat

Millaista likaa ylläpito- ja perussiivouksella poistetaan?

- pölyä
- likaa, joka tulee ihmisestä
 - hikeä
 - hiuksia
 - rasvaa jne.
- mikrobi-likaa, jota silmä ei näe
- saippuaa
- **saostumia**
- jne.

HARJOITUS. Vastaa kysymyksiin.

1. Mitkä asiat tekevät kosteiden tilojen siivoamisen vaikeaksi?

2. Mitkä asiat lisäävät kosteiden tilojen likaantumista?

SANOJA

kostea – vähän märkä

saostuma – kova lika, joka on esim. WC-hanan ympärillä (lika tulee kalkista, ruosteesta tai kuparista)

Perussiivouksen siivousaineet kosteissa tiloissa

- **Yleispuhdistusaineet**
- **Happamat** puhdistusaineet
- **Desinfioivat** puhdistusaineet

Perussiivouksen siivousvälineet kosteissa tiloissa

- harjat
- **kuivaimet**
- **hankauspesimet**
- siivouspyyhkeet
- mopit
- **suihkupuhdistuslaite tai vaahtopistooli**

Perussiivouksen siivouskoneet kosteissa tiloissa

- yhdistelmäkone
- korkeapainepesuri
- lattianhoitokone
- höyrypesukone

yleis + puhdistusaine –

pesuaine, jota voi käyttää moneen puhdistukseen

hapan – pH on alle 6

desinfioida – puhdistaa hyvin, tuhota myös mikrobeja

kuivain – siivousväline, jonka avulla voi kuivata

hankauspesin – siivousväline, jonka avulla voi puhdistaa vaikeaa likaa < hangata

suihku + puhdistus + laite

vaahto + pistooli

yhdistelmä + kone – vesi-imuri ja lattianhoitokone yhdessä

korkea + paine + pesuri – kone, josta tulee vesi kovalla voimalla

lattian + hoito + kone –

höyry + pesu + kone – kone, josta tulee vesihöyryä (= kuumaa ja kosteaa ilmaa)

Kosteiden tilojen siivouksen suunnittelu

Muista!

- Ensin katso, millaista lika on – sitten **valitse**, miten puhdistat lian.
- Tee suuri osa työstä **käsin**.
- Käytä koneita, jos se on mahdollista.
- Ajattele, kuinka paljon ja milloin käytät vettä.
- Valitse sopivat välineet.
- Mieti, missä järjestyksessä työt on hyvä tehdä: ensin, toiseksi, kolmanneksi...
- Ihmisten, jotka käyttävät tiloja, on hyvä tietää, mitä tapahtuu. Kerro heille.

Kosteiden tilojen ongelmakohtia

- **lattiakaivot**
- **saunalauteiden välit**
- **poreammeet**
- kylpyammeet
- uima-altaiden veden reunat
- **pukukaapit**.

HARJOITUS.

Tee yhdessä ryhmän kanssa suunnitelma saunatilojen perussiivouksesta.

suunnittelu < verbi:
suunnitella – ajatella,
miten ja milloin työt
tehdään

valita – ottaa paras

käsin – käsillä, ei
koneella

lattia + kaivo – lattiassa
reikä, jonne vesi menee
esim. suihkussa

sauna + lauteet –
paikka, jossa saunassa
istutaan kuumassa

pore + amme – amme,
jossa on paljon kuplia

puku + kaappi – kaappi,
jossa on vaatteet, kun
ollaan saunassa tai
uimassa

suunnitelma < verbi:
suunnitella – ajatella,
miten ja milloin teet työt

3.8 IKKUNOIDEN PESU

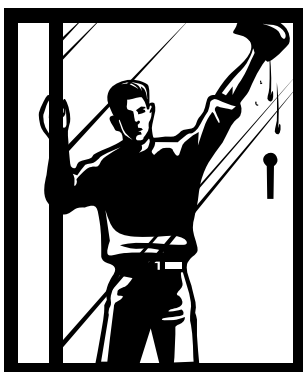
- Ikkunat pestään sisältä ulospäin eli puhtaasta likaiseen. **Aseptinen työtapa!**

TAI

- Ulkoa sisäänpäin. Silloin on helppo katsoa ikkunan puhtaus **valoa vasten**.

HARJOITUS.

- Miten sinä peset ikkunat?

Kun peset ikkunoita, tee näin:

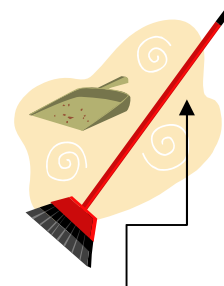
1. Ota välineet **esille**.
2. Tee **puhdistusaineliuos**.
3. Suojaa pöydät ja lattiat.
4. Käytä **välinevarsia**, kun peset korkeita ikkunoita.
5. Puhdista **ikkunanpuitteet**.
6. Pese ikkunat. Kuivaa ikkunat ja puitteet.
7. Sulje ikkunat hyvin.
8. Puhdista välineet.

SANOJA

valoa vasten – valoa päin, valoon

esille – esiin, lähelle

puhdistusaine + liuos – puhdistusaine laitetaan veteen

väline + varsi – siivousvälineeseen laitetaan pitkä varsi

ikkunan + puitteet – ikkunan reunat, jotka ovat yleensä puuta

Ikkunanpesuvälineet

- ikkuna-avain
- siivousliina
- ikkunapesin
- nukkakangas
- ikkunakuivain
- sanko
- raappa, jos ikkunassa on sellaista likaa, joka ei lähde vedellä

HARJOITUS.

Kirjoita kuvien kohdalle, mitä ikkunanpesuvälineitä ne ovat.

3.9 LATTIOIDEN PERUSSIIVOUS

a) Kosteiden tilojen lattiat = lattiat, joille ei pesun jälkeen tehdä mitään muuta.

→ Lattian pesu

b) Lattia, jonka pinta on likainen, mutta **vahapinta** on hyvä ja siisti.

→ Lattian **pintapesu** ja vahaus

c) Likainen lattia, jonka vahapinta on huono ja **kulunut**.

→ Lattian pesu – **poistetaan vaha** ja vahataan lattia uudelleen.

Lattioiden perussiivouksen vaiheet

- Poistetaan kevyet huonekalut ja **suojetaan** raskaat huonekalut.
- Poistetaan **irtolika**.
- **Levitetään** puhdistusaine lattian pinnalle.
- Pestään lattia – **nurkat** ja keskilattia.
- Poistetaan **likavesi** ja **huuhdellaan** lattia.
- Puhdistetaan välineet.
- Tuodaan huonekalut takaisin.

SANOJA

vaha – aine, joka tekee lattiasta kestävä ja kiiltävän

vaha + pinta – lattian pinnassa on vaha

pinta + pesu – pestään lattian pinta

kulunut – huono < verbi: kulua

vahan + poisto – poistaa vaha lattiasta

suojata – laittaa huonekalun päälle esim. kangas

irto + lika – lika, joka lähtee helposti lattiasta, esim. pöly

levittää – laittaa pesuainetta lattialle

nurkka –
Mies on huoneen nurkassa.

lika + vesi – likainen vesi

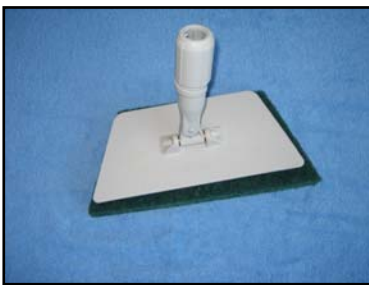
huuhdella – ottaa pesuaine pois vedellä

Mitä välineitä tarvitaan?

- lattiapyyhe ja moppi
- kuivain
- hankauspesin
- välineen varsi
- siivousvaunu
- muita apuvälineitä

HARJOITUS.

- Kirjoita kuvien kohdalle, mitä siivousvälineitä ne ovat.

1) Lattian pesu

- Tee lattiamateriaalille, jota ei vahata tai käsitellä muulla tavalla pesun jälkeen.
- **Tunnista** materiaali ja lika.
- Käytä materiaalille sopivia menetelmiä, aineita ja välineitä.
- Käytä siivouskoneita materiaalin ja **lattian koon** mukaan.

2) Lattian pintapesu

- **Pintapesumenetelmä** on hyvä käyttää,
 - **kun** lattian pintaan jää likaa, joka ei lähde pois ylläpitosiivouksella.
 - **mutta** kun ei kuitenkaan tarvitse tehdä varsinaista peruspuhdistusta tai vahanpoistoa.
- Tee pintapesu heikosti emäksisellä aineella.
- Voit käyttää pesevää yhdistelmäkonetta tai tavallista lattianhoitokonetta.
- Käytä punaista **laikkaa**.
- Jos ei ole konetta, voit pestä lattian myös käsin. Silloin siivoat märkäpyyhinnällä. Anna pesuaineen vaikuttaa lattiassa, se auttaa irrottamaan likaa lattiasta.
- Pintapesussa ei poisteta vahaa, vaan poistetaan vahan pinnasta **pinttynyt lika**.
- Pintapesun jälkeen vahaa kuiva lattia, yleensä yhden kerran.
- Pintapesun jälkeen voit myös levittää vahan vain niihin lattian kohtiin, jotka ovat **kuluneet**.

tunnistaa – katsoa, tuntea ja tietää

lattian koko – lattian suuruus

pintapesu + menetelmä.

laikka – pyöreä levy, joka laitetaan siivouskoneen alle

pinttynyt lika – vaikea lika; lika, joka on kiinni eikä lähde helposti

kulua – lähteä pois

Miten onnistut vahauksessa?

- Lattiapinnan täytyy olla puhdas ja kuiva.
- Työvälineiden täytyy olla puhtaat.
- Vahaa täytyy käyttää tarpeeksi.
- Levitä vaha **tasaisena kerroksena** puhtaalle ja kuivalle lattiapinnalle.
- Levitä vaha **ristikkäisin vedoin**, silloin vaha kiinnittyy tasaisesti lattiapintaan.
- Anna **vahapinnan** kuivua **vahakerrosten** välillä vähintään ½ tuntia.

Miten teet lattioiden perussiivouksesta kevyempää?

- Käytä siivouuskoneita, kun levität puhdistusainetta ja kun huuhtelet.
- **Arvioi**, millaista pesua lattia tarvitsee: pintapesua, **paikkavahausta** tai peruspesua.
- Käytä aineita, joita ei tarvitse huuhdella.
- Vähennä veden määrää huuhtelussa. Muista vedetön siivous!
- Pyyhi pinnat vain kostealla pyyhkeellä **huuhteluvaiheessa**.
- Käytä **levykehysmoppia**, kun huuhtelet.

tasainen kerros vahaa – vahaa on saman verran lattian joka kohdassa

ristikkäisin vedoin – vetää vasemmalta ja oikealta

vaha + pinta

vaha + kerros

arvioida – ajatella

paikka + vahaus – vaha laitetaan vain lattian huonoihin kohtiin

huuhtelu + vaihe – silloin, kun huuhdellaan, tavallisesti vedellä

levy + kehys + moppi

Lattian pesu lattianhoitokoneella ja vesi-imurilla

Tämä tapa sopii, kun peset

- likaa, joka on kiinni lattiassa
- likaa, joka on **pinttynyt** lattiaan
- pois vahaa lattioilta, joita saa pestä vedellä

AINEET

Tarvitset yleispuhdistusainetta, peruspuhdistusainetta tai vahanpoistoainetta (ehkä myös **vaahdonestoainetta**).

KONEET JA VÄLINEET

- tavallinen lattianhoitokone
- vetoalusta
- laikka tai pesuharja
- vesi-imuri
- hankauspesin, jossa on varsi
- hankauslevy tai pesuharja tai porraskone
- **siivouspyyhkeitä**
- sanko

ALKUVALMISTELUT

1. Laita (=kokoa) koneet käyttökuntoon. Jos käytät veden- ja pölynimuria, katso, että siinä on **vedenimuvarustus**. Jos vedenimurissa on **uimuri**, **varmista**, että se toimii.
2. Tee puhdistusaineliuos sankoon. Katso annosteluohjetta.
3. Ota pois irtonainen lika lattialta, että karkea lika ei tee naarmuja lattiaan, kun peset lattiaa.
4. **Suojaa** ulkopuolisen (=toisen) tilan lattia pyyhkeillä, että puhdistusaineliuos ei mene muualle jalkojen mukana.
5. Valitse a) laikan karkeus, b) pesuaine ja c) pesuaineen määrä sen mukaan, millainen on lattiamateriaali ja kuinka likainen lattia on. Jos lattia ei ole tasainen, on parempi käyttää pesuharjaa kuin laikkaa.

SANOJA

Vesi-imuri – kone, jolla voi imeä vettä pois lattialta

pinttynyt lika – lika, joka on lattiassa tiukasti kiinni

vaahdonestoaine – vaahto + estää + aine – aine, joka vähentää vaahtoa

laikka

siivous/pyyhe

vedenimuvarustus – vesi + imeä + varustus varustus = laite, koneen osa

uimuri – koneen osa, joka estää veden pääsyn koneen moottoriin

varmistaa – katsoa, tarkistaa

naarmu – terävä viiva, vika lattiassa, voi tulla esim. veitsestä

suojata – peittää, turvata

jalkojen mukana – kun kävelet pois

LATTIAN PESU

1. Levitä puhdistusaineliuosta sangosta lattialle hankauspesimellä tai pesuharjalla muutaman **neliömetrin** alueelle. **Liuesta** voi ottaa ja levittää myös lattianhoitokoneen vesisäiliöstä.
2. Odota, että liuos vaikuttaa. Katso ohjeesta, kuinka kauan sen täytyy antaa vaikuttaa.
3. Hankaa lattiaa lattianhoitokoneella niin kauan, että lika tai vaha on irti. Jos et voi pestä lattianhoitokoneella (esim. hyvin läheltä seinää), käytä hankauspesintä, pesuharjaa tai porraskonetta. Kun poistat vaha, katso tarkkaan, että liuos ei kuivu lattialla, koska silloin se tarttuu liian tiukasti lattiaan.
4. Imuroi likavesi pois vesi-imurilla. Katso, että vesi-imuri on koko ajan kuivalla lattialla. Jos aine vaahtoa, laita vesi-imurin säiliöön **vaahdonestoainetta**, että **vaahto** ei **täytä** koko säiliötä.
5. Pese lattia. Pese ensin yksi pieni alue ja sitten toinen pieni alue jne.
6. Huuhtelee lattia aineen ohjeen mukaan. Imuroi huuhteluvesi pois vesi-imurilla. Se, kuinka likainen lattia on ja mikä on pesuaine, vaikuttavat siihen, kuinka paljon täytyy huuhdella.
7. Lopuksi, puhdistat koneet ja välineet.

YMPÄRISTÖ

- Valitse sellainen pesuaine, joka likaa **mahdollisimman vähän** ympäristöä.
- Laita ainetta aina ohjeen mukaan.
- Laita ja levitä käyttöliuosta lattialle mahdollisimman vähän.
- Kun huuhtelet, älä käytä liikaa vettä.
- Kun **huollat** välineet käytön jälkeen hyvin, niin ne kestävät kauan.

liuos – pesuaine

levittää – laittaa esim. lattialle

hankauspesin – väline, jolla voi hangata + pestä

neliömetri = m², metri x metri

vaikuttaa – tehota, toimia

vesisäiliö – koneen osa, jossa on vettä

vaahto – esim. saippua-vahto, kerma-vahto

vaahdonestoaine – vaahto + estää + aine aine, joka vähentää vaahtoa

täyttää – laittaa täyteen < täysi

ympäristö – ympärillä oleva alue ja luonto

mahdollisimman vähän – niin vähän kuin on mahdollista

huoltaa – pitää kunnossa, korjata

3.10 ERGONOMIA JA TURVALLISUUS

- Laita jalkaasi saappaat tai kengät, joissa on paksu pohja. Kengän pohja ei saa **luistaa**. Lattia voi olla liukas, kun se on märkä.
- Säädä koneen **varsi** niin, että kädet ja selkä ovat suorat sekä **hartiat** ovat **rennot**.
- Katso, että **johto** on koko ajan koneen takana. Se ei saa mennä vetoalustan alle, koska silloin **sähkötapaturma** on mahdollinen. Jos käytät **jatkojohtoa**, katso, että **liitos** on kuivassa kohdassa.
- **Varo**, että vesi ei mene pistorasiaan.
- Älä koskaan käytä pölynimuria, kun otat vettä pois!

(Muokattu kirjasta Elina Oivanen: Siivoustyön menetelmäkortit s. 18 - 19)

Ergonomia – hyvät työtavat ja työasennot; miten teet työn niin, että esim. selkä ei tule kipeäksi

luistaa – kun lattia on liukas, voi kenkä luistaa

varsi

hartiat – olkapäät ja selän yläosa

rento – ei jännittynyt, lepäävä asento

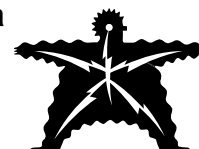
johto

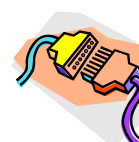
jatkojohto

sähkötapaturma

tapaturma – onnettomuus

liitos

TEKSTINYMMÄRTÄMINEN

A) Vastaa kysymyksiin. (1–5 aineet, välineet ja alkuvalmistelut; 6–7 ergonomia ja turvallisuus)

1. Mitä voi pestä lattianhoitokoneella?

2. Mainitse **kaksi** konetta, joita **voit käyttää** lattianpesussa?

3. Mitä voit tehdä vesi-imurilla?

4. Miksi irtonainen lika ja roska täytyy ottaa pois ennen pesua?

5. Mihin lattian likaisuus vaikuttaa, kun teet alkuvalmisteluja? (sano 2 asiaa)

6.a) Kun peset lattiaa, millaiset kengät sinulla täytyy olla?

6. b) Miksi?

7. Mitä vaaratilanteita voi lattianhoitokoneen kanssa olla?

B) Miten peset lattiaa? Kirjoita jokaiseen vaiheeseen (laatikkoon) lyhyesti. Tee järjestys.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

1. Levitä liuos lattialle						
------------------------------------	--	--	--	--	--	--

C) Täydennä. Kirjoita sopiva sana.

Ympäristö on hyvä ottaa huomioon mm. seuraavasti:

1. Valitse pesuaine, joka _____ ympäristöä _____ vähän.
2. Käytä pesuainetta mahdollisimman _____.
3. Kun _____, älä käytä liian paljon vettä.
4. _____ koneet hyvin käytön jälkeen.

SANASTOTEHTÄVIÄ

D) Tee uusi sana, verbi (= ilmaisee tekemistä)

pesu	>	pestä
lika	>	_____
pois	>	_____
hankain	>	_____
pyyhe	>	_____
puhdas	>	_____
hoito	>	_____
suojaus	>	_____
naarmu	>	_____
levitys	>	_____
täysi	>	_____
huuhtelu	>	_____
huolto	>	_____
kesto	>	_____

E) Täydennä. Käytä d-kohdan sanoja.

1. Irtonainen lika voi _____ lattiaa. Siksi se täytyy _____ lattialta ennen kuin alkaa pestä lattiaa.
2. Sen jälkeen _____ pesuaine lattialle pieni alue kerrallaan.
3. Lattia täytyy _____ pesuharjalla tai hankaus_____.
4. Toinen tila täytyy _____ pyyhkeellä, ettei liuos mene sinne.
5. Pesun jälkeen lattia _____ niin, että käytät vähän vettä.
6. Käytön jälkeen _____ välineet hyvin, silloin ne kestävät kauan.

F) Tee sanoista yhdyssanoja.

Suomessa on paljon pitkiä sanoja, yhdyssanoja.

Yhdyssanassa on kaksi tai useampi sana esim. sanassa **vahan/poisto/aine** on 3 sanaa.

pesu pesin hankaus harja aine puhdistus

liuos perus kone yleis jatko vesi johto

vaara irto imuri tilanne lika

g) Kirjoita muutama lause, jossa käytät f-tehtävän sanoja.

3.11 SEINÄN PUHDISTUS

Tämä tapa sopii, kun puhdistat seinää,

- jossa on vain pölyä
- jossa on vähän likaa
- johon ei saa laittaa paljon vettä (maalattu seinä).

AINEET

yleispuhdistusaine

VÄLINEET

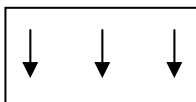
- lattiamoppi ja lankaosa tai
- lattiankuivain ja pyyhe tai
- ikkunanpesin ja nukkakangas
- säädettävä välineenvarsi

ALKUVALMISTELUT

1. Tee puhdistusaineliuos
2. Nihkeytä tai kosteuta lankaosa, nukkakangas tai siivospyyhe

SEINÄN PUHDISTAMINEN

1. Pyyhi seinä **tasaisin, limittäisin** vedoin. (= Tasaisesti ja aina vähän edellisen pesukohtaan päältä.)
2. Pyyhi seinä ylhäältä alaspäin.
3. Katso, että puhdistusaineliuosta ei valu kuivaa seinää pitkin.
4. Säädä välineen varsi pitkäksi, kun pyyhit seinän yläosaa
5. Kun lankaosa tai pyyhe tai nukkakangas likaantuu, vaihda puhdas tilalle (=ota puhdas, laita vanha pesuun).
6. Puhdista lopuksi välineet.

SANOJA

lattia + moppi

lanka + osa

lattian + kuivain

välineen + varsi

ikkunan + pesin

nukka + kangas

säädettävä – verbi
säättää – muuttaa, tehdä sopivan pituinen

alku + valmistelut – mitä teet ennen kuin siivoat

nihkeyttää – tehdä nihkeäksi

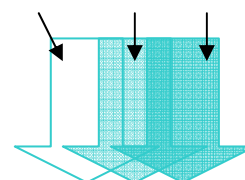
nihkeä = kostea (ei märkä)

kosteuttaa – tehdä kosteaksi

tasainen – suora

limittäinen – menee vähän päällekkäin

1.veto 2.veto 3.veto

valua – kun esim. vesi menee alas seinässä

Tee näin, kun puhdistat seinän

Pyöhi seinä ylhäältä alaspäin. Vedä ikkunanpesintä tasaisesti ja limittäisesti.

Siivojalla on kädessä ikkunanpesin, jonka päällä on nukkakangas. Välineessä on säädettävä varsi.

säädettävä varsi

Ergonomia

- selkä on suora
- hartiat ovat rennot
- sopiva etäisyys seinästä (noin puoli metriä)
- kasvot seinään päin

ALASEINÄN PUHDISTUS

Ergonomia

- kylki seinään päin
- vaihda välillä käden paikkaa ja otetta

3.12 LÄMPÖPATTERIEN PUHDISTUS

AINEET

Tarvitset yleispuhdistusainetta.

VÄLINEET

- patterimoppi
- siivouspyyhkeitä

ALKUVALMISTELUT

Kostuta siivouspyyhkeet tai patterimoppi puhdistusaineliuoksessa.

Jos patterissa on paljon pölyä, **poista** pöly ensin kuivalla patterimopilla, siivouspyyhkeellä tai pölynimurilla.

Patterin puhdistus

1. Puhdista patterin levyjen väli sekä patterin ja seinän väli patterimopilla. Liikuta moppia **edestakaisin** levyjen välissä. Voit käyttää myös siivouspyyhettä.
2. Pyyhi patterin päällinen ja etupinta mopilla tai siivouspyyhkeellä.
3. Pyyhi patterin putket siivouspyyhkeellä.
4. Puhdista välineet.

TÄRKEÄÄ!

Puhdista patterit tarpeeksi usein. Jos patteri on pölyinen, se ei lämmitä hyvin.

Älä pyyhi kuumaa patteria kostealla, koska silloin patterin lika **tarttuu lujaa kiinni** patteriin.

HARJOITUS:

Ajattele, mihin vuodenaikaan lämpöpatterit kannattaa puhdistaa?

SANOJA

patteri – lämmitää huoneen

patteri + moppi – ohut moppi, joka taipuu

poista – ottaa pois

edestakaisin – eteen ja taakse, eteen ja taakse

tarttuu lujaa kiinni – ottaa kiinni kovasti

PATTERIN PUHDISTUS KUVINA

- 1) Puhdista patterin levyjen väli. Puhdista patterin ja seinän väli patterimopilla. Liikuta moppiä **edestakaisin** levyjen välissä.

- 2) Pyyhi patterin päällinen ja etupinta mopilla tai siivouspyyhkeellä.

- 3) Pyyhi patterin putket siivouspyyhkeellä.

3.13 KATON PUHDISTUS

Nihkeäpyyhintä on yleisin menetelmä katon peruspuhdistukseen.

Nihkeäpyyhkiminen sopii, kun puhdistat

- vain vähän likaista kattoa
- kattoa, joka on maalattu ei-kiiltävällä maalilla

AINEET

Tarvitset vain vettä tai yleispuhdistusainetta.

VÄLINEET

- lattiamoppi, ikkunanpesin tai lattiankuivain
- lankaosa, nukkakangas tai siivouspyyhe
- säädettävä välineenvarsi

ALKUVALMISTELUT

- **nihkeytä** lankaosa, nukkakangas tai siivouspyyhe
- käytä puhdasta vettä tai yleispuhdistusaineliuosta

KATON PUHDISTUS

1. Puhdista katto tasaisin, kevyin ja **limittäisin** vedoin. Katso, mistä päin valo tulee kattoon tai mihin suuntaan katon kuvio menee. Pyyhi samaan suuntaan kuin valo tai kuvio menee.
2. Vaihda puhdas lankaosa, nukkakangas tai siivouspyyhe heti, kun se on likaantunut.
3. Puhdista katon putket päältä niin, että laitat välineenvarteen kiinni nivelosan.
4. Lopuksi puhdista välineet.

TYÖERGONOMIA

- Valitse kevyt työväline
- Pidä niska suorana, kun työskentelet. Katso kattoa vain joskus.
- Ota **välillä** kiinni varren eri kohdista. Vaihda käsien asentoa.
- Pidä välillä pieni tauko, **ravistele** käsiä.

SANOJA

nihkeytä – nihkeyttä
laitetaan vähän vettä
pyyhkeeseen

limittäisin –
limittäinen

nivelosa

ikkunanpesin

välillä – joskus,
vähän ajan kuluttua

ravistella – heiluttaa
nopeasti edestakaisin

Tee näin, kun puhdistat katon

1) Säädä välinevarsi.

2) Katso, miten valo tulee ikkunoista. Pyyhi katto samaan suuntaan.

3) Pidä niska suorana.

4 TYÖTURVALLISUUS

Laki kertoo työnantajan ja työntekijän **velvollisuudet työturvallisuusasioissa**.

Työntekijän täytyy tehdä työ **huolellisesti** ja varovaisesti, niin kuin työnantaja neuvoo.

Työntekijän täytyy kertoa työnantajalle, jos hän huomaa työpaikalla **vikoja** tai **puutteita**, jotka voivat aiheuttaa **tapaturman** tai vaaran terveydelle.

VAARAT TYÖSSÄ JA TYÖYMPÄRISTÖSSÄ

1) FYSIKAALISET VAARAT

- a. melu
- b. tärinä
- c. huonot **lämpöolot**
- d. säteily

Fysikaaliset vaarat voivat aiheuttaa esim. **kuulovaurion**, **lämpöhalvauksen** tai **paleltuman**.

2) KEMIAALLISET VAARAT

- a. pöly
- b. metalli
- c. kaasu ja savu
- d. raskasmetallit ja **liuotinaineet**

Kemiallisesta vaarasta voi tulla esim.

- **hengityselinten** sairaus
- **ihottuma**
- allergia
- **myrkytys**
- **syöpä**

SANOJA

työ + turvallisuus – miten työstä tehdään turvallinen

turvallisuus < turvallinen, ei vaarallinen

velvollisuus – mitä täytyy tehdä

työ + turvallisuus + asia

huolellinen – tekee työn hyvin

vika – jokin ei toimi, se on rikki

puute – jotain ei ole, se puuttuu

tapaturma – onnettomuus

huono lämpöolo – on liian kuuma tai kylmä

kuulo + vaurio – ei kuule hyvin

lämpö + halvaus – sairaus, joka tulee, kun ihminen on liian kuumassa

paleltuma – vamma/vaurio, joka tulee kehoon kylmästä ilmasta

liuotin + aine

hengitys + elin – nenä, henkitorvi, keuhkot...

ihottuma – iho-ongelma

myrkytys – ihminen saa myrkkyä ja tulee sairaaksi

syöpä – vakava sairaus

3) BIOLOGISET VAARAT

- a. **home**
- b. bakteerit ja virukset
- c. **punkit**

Biologisesta vaarasta voi tulla esim. **homepölykeuhko** ja erilaisia **tartuntatauteja**.

4) MEKAANISET VAARAT

- d. **liikkuvat koneen osat**
- e. kaatuminen, liukastuminen, putoaminen
- f. **putoavat esineet**
- g. **pistot** ja haavat

Mekaanisesta vaarasta voi tulla **rasitussairaus** tai tapaturma.

Työpaikan vaarat aiheuttavat sekä **fyysistä** että **henkistä kuormitusta**.

1) Fyysinen kuormitus voi tulla, jos

- sinulla on huono työasento
- nostat painavia esineitä
- **toistat** paljon samaa liikettä.

2) Henkinen kuormitus voi tulla, jos

- sinulla on kiire työssä
- työ on **vaativaa**
- työskentelet yksin
- työpaikalla on **huono ilmapiiri**.

home – esim. vanhassa leivässä vihreä kohta

punkki – pieni eläin, joka imee verta

home + pöly + keuhko – keuhkosairaus

tartuntatauti – tauti, joka voi siirtyä ihmiseltä toiselle

liikkuvat koneen osat – koneet osat, jotka liikkuvat < verbi: liikkua

putoavat esineet – esineet, jotka putoavat < pudota

pisto < verbi: pistää – terävä esine rikkoo ihon

rasitus + sairaus

fyysinen x henkinen

kuormitus – rasitus, ihminen väsy

toistaa – tehdä sama asia samalla tavalla monta kertaa

vaativa – vaikeaa, täytyy osata ja tietää paljon

huono ilmapiiri – työpaikalla ei ole kiva olla, ihmiset eivät ole ystävällisiä

4.1 MITEN TYÖTURVALLISUUTTA VOI PARANTAA?

Työnantajan täytyy kertoa työntekijälle työpaikan työturvallisuudesta. Työnantajan täytyy neuvoa työntekijälle seuraavat asiat:

1) TYÖTEHTÄVÄT:

- miten käytät puhdistusaineita
- miten käytät käsityökaluja
- miten käytät koneita
- miten nostat
- mitä teet jätteille

2) RISKIT:

- mitä **riskejä** omassa **työkohteessa** voi olla
- miten voit **varautua** riskeihin

3) ERGONOMIA

4) MITEN SUOJAAT ITSESI TYÖSSÄ?

- millaiset työvaatteet ja kengät tarvitset
- millaiset suojakäsineet tarvitset
- miten hoidat käsihygienian
- mitä muita suojaimia tarvitset

5) MITEN TOIMIT HÄTÄTILANTEESSA?

- Muista hätänumero **112** ja työpaikan osoite.
- Muista, missä **hätäpoistumistiet** ovat.
- Tiedä paloturvallisuusohjeet ja osaa käyttää **alkusammutus**laitteita.
- Osaa antaa **ensiapua**.
- Osaa toimia, jos tulee **poikkeustilanne**:
 - a) sähköt menevät poikki
 - b) vesiputki menee rikki
 - c) tapahtuu rikos

6) TYÖTERVEYSHUOLTO

- missä voit käydä lääkärissä, jos sairastut työssä

riski – vaara, että tapahtuu vahinko, tapaturma, onnettomuus

työkohte – paikka, jossa olet työssä

varautua – olla valmis, jos jotain tapahtuu

ergonomia – hyvät työasennot ja työtavat; miten teet työtä niin, että esim. selkä ei tule kipeäksi

hätä + poistumis + tie – mistä voi mennä helposti ulos, jos tulee esim. tulipalo

alkusammutin

sammutuspeite

alku + sammutus – yritetään sammuttaa itse pieni tulipalo

ensiapu + laukku

poikkeus + tilanne – tapahtuu jotain, mikä ei ole normaalia

4.2 MITÄ VAAROJA JA RISKEJÄ SIIVOUSTYÖSSÄ ON?

LIUKASTUMINEN

Voit **liukastua** sisällä, esim. kun on vettä lattialla.
Voit liukastua ulkona, esim. kun viet jätösäkkejä ulos.

FYYSINEN KUORMITTUMINEN

Kuormittumista voivat lisätä

- jos et osaa tehdä työtä **kunnolla**, esimerkiksi käytät työvälineitä väärin.
- jos **työasennot** ovat huonot.
- jos teet työn käsin.

ERILAISET TAAKAT

Sinun täytyy olla varovainen raskaiden tavaroiden kanssa,

- kun **kannat jätösäkkejä**.
- kun nostat esim. huonekaluja tai siivouskoneita.
- kun kannat koneita.
- kun siirrät tavaroita paikasta toiseen.

KEMIKAALIT

Siivoustyössä on paljon erilaisia kemikaaleja, siivousaineita. Ole varovainen, kun **annostelet** aineita.

VAARALLINEN JÄTE

Vaarallisia jätteitä ovat muun muassa

- neulat
- **lasinsirut**
- metallinlastut (tekniikan alalla, esim. sorveista)
- puupöly

HENKINEN KUORMITTUMINEN

Työtahti ja työaika vaikuttavat paljon kiireeseen. Kiire ja väsymys ovat riskejä esim. kun olet uudessa vieraassa paikassa työssä.

SÄHKÖ JA VESI

Työssä täytyy olla varovainen sähkölaitteiden ja veden kanssa.

Työkohteessa vaaroja voivat aiheuttaa myös erilaiset asiakkaat, ovet, kynnykset ja erilainen lika (esim. metallilastut).

SANOJA

liukastua – (melkein) kaatua, kun on liukas lattia

esim. – esimerkiksi

kuormittuminen < kuormittaa – rasittaa elimistöä väärällä tavalla

kunnolla – oikein, hyvällä tavalla

työasento – miten otat kädellä kiinni työvälineestä, miten kannat ja nostat (= työergonomia)

taakka – painava tavara

kantaa

jäte + säkki – iso pussi, jossa on roskaa

nostaa – mies nostaa laatikoita lattialta

siirtää – viedä toiseen paikkaan

annostella – laittaa veteen esim. tietty määrä pesuainetta

lasinsiru – pieni pala lasia

lastu – pieni pala puuta tai metallia

kynnys – korkea kohta oviaukossa

4.3 TYÖTURVALLISUUS SIIVOUSTYÖSSÄ

Siivoustyö tehdään usein yksin tai aikana, jolloin työpaikalla on vähemmän ihmisiä. Siksi on tärkeää huomioida työturvallisuus omassa työskentelyssä.

- Perussiivouksen tavallisia tapaturmia ovat **kompastuminen, kaatuminen ja liukastuminen**. Käytä hyviä ja **tukevia** työkenkiä.
- Älä nosta tai kannaa kalusteita yksin. Jos kaluste täytyy siirtää, käytä **apuvälineitä** tai vedä kalustetta lattialla.
- Älä **kurkotta** tai **kiipeä**. Kurotteleminen voi aiheuttaa **lihasevähdyksen**. Kun kiipeät, käytä tukevia tikkaita. Kiipeä tikkaille vain, kun työskentelet parin kanssa.
- Käytä apuvälineitä, kun siivoat korkeita ja vaikeita paikkoja. Käytä **turvavaljaita** ja turvallisia **henkilönostimia**. Työnantaja antaa sinulle turvallisen työn apuvälineet.
- Tutustu aineiden **varoituserkintöihin**, käyttö- ja turvallisuustietoihin. Annostelee aineet oikein.
- Käytä siivouskoneita. Ne tekevät työstä kevyempää.
- Jos olet oikeakätinen, tee **pääasiassa** työtä oikealla kädellä. Jos olet vasenkätinen, tee pääasiassa työtä vasemmalla kädellä. Vaihda **välillä** kättä. Käytä pientä liikettä.
- Tee työtä rytmikkäästi, käytä koko **kehoa**.

SANOJA

tapaturma – onnettomuus

kompastuminen < kompastua

kaatuminen < kaatua

tukeva – vahva

apuväline – esine, josta on apua

liukastuminen < liukastua

kurkottaa – ojentaa käsi mahdollisimman suoraksi, pitkälle

kiivetä – nousta ylös esim. tikkaille

tikkaat

lihas + revähdys – lihas repeää < revetä; mennä rikki ja tulla kipeäksi

turvavaljaat

henkilö + nostin – kone, joka nostaa ihmisen

varoituserkintä – merkki, joka kertoo, että jokin on vaarallinen

pääasiassa – eniten, melkein koko ajan

välillä – joskus, kun on mennyt vähän aikaa

keho – ihmisruumis

Työajat ja tauot:

- Jos mahdollista, älä tee työtä illalla, yöllä tai viikonloppuna.
- Jos mahdollista, älä tee työtä yksin.
- Yritä tehdä työ niin, että sinulla ei ole kiire. Jos on kiire, tapahtuu helposti **tapaturmia**.
- Muista pitää taukoja!

Työskentelyolot:

- **Varmista**, että tilassa on tarpeeksi valoa.
- Varmista, että tilassa on hyvä **tuuletus**. Voimakkaat puhdistusaineet voivat aiheuttaa pahoinvointia ja päänsärkyä.
- Varmista, että tilan lämpötila on sopiva. **Pukeudu lämpötilan mukaan**.
- Kostean tilan perussiivouksessa tila voi olla kuuma ja kostea. Muista pitää taukoja!

HARJOITUKSIA.

1. Ajattele parisi kanssa, mitä voi tapahtua, jos työturvallisuudesta ei huolehdi.

2. Miten voit huolehtia omasta työturvallisuudestasi siivoustyössä?

tapaturma –
onnettomuus

varmistaa – tarkistaa

tuuletus – ilma vaihtuu huoneessa; sisään tulee raikasta ilmaa

pukeutua – laittaa vaatteet päälle

lämpötilan mukaan – jos on kuuma, laita kevyet vaatteet; jos on kylmä, laita lämpimät vaatteet

4.4 ERGONOMIA SIIVOUSTYÖSSÄ

Ergonomia tarkoittaa, että työympäristö, välineet, koneet ja työtehtävät sopivat työntekijälle.

Siivoustyössä liikutaan paljon ja tehdään työtä erilaisissa **asennoissa**. Siivoustyössä tulevat helposti kipeiksi niska ja hartiat, selkä, kädet ja jalat. On tärkeää oppia oikeat työasennot, jotta voi tehdä työtä terveenä. On tärkeää pitää huolta omasta **fyysisestä kunnosta**.

TYÖSKENTELE ERGONOMISESTI!

- 1) Tee työtä selkä suorana.
- 2) Nosta oikein.
- 3) Käytä molempia käsiä, kun teet työtä. Vuorottele käsiä, kun työskentelet.
- 4) **Säädä** välineiden varret oikealle korkeudelle.
- 5) Opettele **tunnistamaan** dynaaminen ja staattinen lihastyö.
- 6) Opettele **työskentelemään** dynaamisesti. Staattisessa työskentelyssä lihas jännittyy ja tulee helposti kipeäksi. Jos teet pitkään staattista työtä, sinulle voi tulla niska-, hartia- ja selkäkipuja.
- 7) Käytä siivouskoneita.
- 8) Valitse oikea **menetelmä**. Mitä vähemmän vettä, sitä kevyempi työ.

HARJOITUKSIA

1. Opettele tunnistamaan dynaaminen ja staattinen työskentely.
2. Harjoittele ergonomisia työasentoja parisi kanssa.

SANOJA

ergonomia – hyvät työasennot ja työtavat; miten teet työtä niin, että esim. selkä ei tule kipeäksi

asento – miten ihmisen keho on, esim. istuma-asento – ihminen istuu

fyysinen kunto – ruumiillinen terveys

säätää – laittaa

tunnistaa – huomata, tuntea

työskennellä – tehdä työtä

niska- ja hartiakipu

menetelmä – metodi; tapa, millä teet työtä

4.5 ESIMERKKEJÄ ERGONOMIASTA JA TYÖTURVALLISUUDESTA SIIVOUKSESSA

1) WC:N SIIVOUS

- Valitse kaikki työvälineet, ennen kuin aloitat työn.
- Käytä suojakäsineitä.
- Pidä selkä suorana ja mene **kyykkyyn**, kun peset käsienpesualtaan alapintaa ja wc-allasta. Älä **kumartele!**

Älä kumartele!

2) KATON PUHDISTUS

- Valitse kevyt työväline.
- Pidä niska suorana. Katso kattoa vain joskus.
- Vaihda välillä käsien paikkaa välinevarressa.
- Pidä välillä pieni tauko, **ravistele** käsiä.

SANOJA

kyykky < kyykistyä – mennä alas selkä suorana, polvet koukussa, takamus (= peppu) melkein maahan

ravistella – heiluttaa nopeasti edestakaisin

3) LATTIAN PESU

- Laita jalkaan saappaat tai kengät, joissa on paksu pohja. Lattia voi olla liukas, kun se on märkä.
- Käytä suojakäsineitä, jos laitat kätesi puhdistusaineveteen.
- Varo, että vesi ei mene **sähköpistorasiaan**.
- Tee työtä niin, että selkä on mahdollisimman suora. Hartiat ovat **rennot**.
- Kun otat välinevarresta kiinni, kädet ovat koko ajan olkapäiden alapuolella. Silloin hartiat ja kädet eivät **rasitu** ja tule kipeiksi.

sähköpistorasia

rennot < rento – ei jännittynyt

rasittua – väsyä

4.6 SUOJAKÄSINEET

- Eri töissä täytyy olla erilaiset **suojakäsineet**.
- Jokaisella työntekijällä täytyy olla omat käsineet.
- Työkäsineistä puhutaan **EU:n työsuojeludirektiivissä**.
- Tietoa käsineistä on myös pakkauksessa.
- Älä käytä käsineitä, jos pakkauksessa ei ole käyttöohjetta.

MILLAINEN SUOJAKÄSINE?

- Nahkakäsine sopii kuiviin töihin. **Nahkakäsine** kestää hyvin **hankausta** ja **viiltoja**. Haljasnahka kestää **kuumuutta**, siksi sitä käytetään **hitsauskäsineissä**.
- Kangaskäsine ei sovi esim. hitsaustöihin, koska kangas voi **syttyä tuleen**.
- Jos käytät työssä **liuottimia** ja **myrkyllisiä** aineita, sinun täytyy käyttää käsineitä, jotka kestävät kemikaaleja.

SANOJA

suojakäsine – käsine, joka suojaa < suojata

käsine – sormikas, hanska

EU – Euroopan Unioni

työ + suojele – turvallinen työ

turvallinen – ei vaarallinen

direktiivi – sääntö, laki

nahkakäsine – käsine, joka on nahkaa

hankaus < hangata – hieroa voimakkaasti

viilto – terävä viiva, voi tulla esim. veitsestä

hitsaus

syttyä tuleen – alkaa palaa

liuotin – tehokas (ja vaarallinen) puhdistusaine.

myrkyllinen < myrkky – vaarallinen aine

ENNEN KÄSINEEN KÄYTTÖÄ

1. Pese kädet, jotta käsineen sisään ei mene likaa.
2. Ota pois **sormukset** ja kello.
3. Valitse sinulle sopivan kokoinen käsine. Jos sinulla on liian pieni käsine, voi käsine **kostua** sisäpuolelta. Liian suuri käsine voi häiritä työtä ja olla **epämiellyttävä**.
4. Käytä **aluskäsineitä**, jos suojakäsineet ovat **kumia**, **muovia** tai **synteettistä** ainetta tai jos käytät käsineitä **kauan**.
5. Käsineitä ei ole hyvä käyttää yli 30 minuuttia kerrallaan.
6. Käytä vain **ehjiä** käsineitä, jotka ovat hyvässä kunnossa ja joissa on CE-merkki.
7. Sinulla on hyvä olla mukana toinen käsinepari, jos käsineet menevät rikki käytön aikana.

KÄSINEEN KÄYTÖN JÄLKEEN

1. Tarkista, missä kunnossa käsineet ovat. **Vaihda käsineet**, jos ne ovat rikki tai jos **käsiteltävää ainetta** on mennyt käsineen sisälle.
2. **Puhdista** käsine, jos se on **likaantunut**. Puhdista käsineet, kun ne ovat vielä kädessä. Pese käsine sisältä **haalealla miedolla** saippuvedellä. **Huuhtelee** käsine puhtaalla vedellä. Nahkakäsineitä ei ole hyvä pestä.
3. Kuivaa käsine max. 40 asteessa.

Jos käsissäsi on ongelmia, pyydä apua mahdollisimman pian esimerkiksi työterveyshuollosta.

sormukset < sormus

kostua – tulla hieman märäksi < märkä

epämiellyttävä – ei miellyttävä, ei mukava

aluskäsine – käsine toisen käsineen alla

kumi – esim. auton pyörät ovat kumia

muovi – synteettinen aine, esim. kaupan muovipussi

synteettinen – keinotekoinen, ei luonnollinen

kauan – pitkän aikaa

ehjä – ei rikki

vaihda käsineet – ota uudet käsineet

käsiteltävä aine – aine, jota on käsitelty; aine, jota olet käyttänyt

puhdistaa – pestä, siivota

likaantunut < likaantua – tulla likaiseksi

haalea – vähän lämmin

mieto – ei vahva

huuhtelee < huuhdella – ottaa pesuaine pois vedellä

4.7 SUOJAIMET SIIVOUSTYÖSSÄ

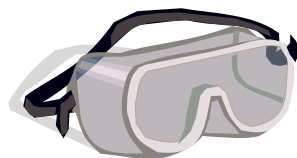
- 1) SUOJAKÄSINEET
- 2) TYÖASU
- 3) TYÖJALKINEET
- 4) SILMIEN SUOJAIMET
- 5) KUULONSUOJAIMET
- 6) HENGITYKSENSUOJAIMET
- 7) PUTOAMISENSUOJAIMET

Käytä vain **CE-merkittyjä** suojaimia!

HARJOITUKSIA.

1. Ajattele parisi kanssa, millaisia vaaroja siivoustyössä voi olla. Miten näitä vaaroja voi **välttää**?
2. Ajattele parisi kanssa, millaisissa siivoustöissä ja millaisissa siivouskohteissa täytyy käyttää suojaimia.
3. Tutustu parisi kanssa erilaisiin suojaimiin. **Esittele** ne muille opiskelijoille.

SANOJA

jalkineet – kengät

hengitys < hengittää

putoaminen < pudota

CE-merkitty suojain – suojain, jossa on CE-merkki

välttää – varoa, että jotain ei tapahdu

esitellä – näyttää ja kertoa muille

4.8 TYÖASU

- Suojaa työntekijää **likaantumiselta**.
- Kertoo, mikä on työntekijän tehtävä yrityksessä.
- On osa työyhteisön yrityskuvaa ja yhdistää henkilöstöä
- Voit **kiinnittää** asuun työvälineitä.
- Kun siivoat erittäin likaisia tiloja tai esim. kosteita tiloja, suojaa oma työvaate suojaesiliinalla
- Kun käyt ulkona työtaukojen aikana, suojaa työvaatteesi ulkovaatteilla.

HARJOITUKSIA.

1. Millainen on hyvä työvaate?
2. Mikä on hyvä materiaali työvaatteeseen?

TYÖJALKINEET

- Työjalkineiden täytyy olla hyvät ja **tukevat**, koska siivoaja kävelee työpäivän aikana paljon ja on jalkojen päällä suurimman osan päivästä.
- Käytä kumisaappaita, kun työskentelet kosteissa tiloissa.
- Vaihda työjalkineet, jos sinun täytyy **siirtyä** työssä ulkokautta paikasta toiseen tai käyt ulkona taukojen aikana.

Ajattele.

3. Millaiset ovat hyvät työjalkineet?
4. Miksi työjalkineita ei kannata käyttää ulkona?

likaantuminen <
likaantua – tulla likaiseksi

kiinnittää – laittaa kiinni

pohdinta < pohtia –
mieltä, ajatella

tukeva – vahva, kestävä

siirtyä – mennä paikasta
toiseen paikkaan

4.9 MUUT SUOJAIMET

SILMIEN SUOJAIMET

- Käytä silmäsuojaimia, kun työssä on paljon pölyä, **roiskeita** tai muita silmille vaarallisia asioita.

Pohdintaa:

- Millaisessa työssä voisit tarvita silmäsuojaimia?

KUULONSUOJAIMET

- Käytä kuulosuojaimia, jos työpaikan **melu ylittää jatkuvasti** tai **tilapäisesti sallitut desibelit**.

Pohdintaa:

- Millaisissa siivouspaikoissa voi kuulosuojainten käyttö olla **tarpeellista**?

HENGITYKSENSUOJAIMET

- Käytä hengityksensuojainta, kun työskentelet pölyisessä paikassa.
- Käytä hengityksensuojainta myös, jos käytät aineita, jotka sisältävät voimakkaita **liuottimia** tai **haihtuvia yhdisteitä**.
- Valitse oikean tyyppinen hengityssuojain tarpeen mukaan.
- Työskentely hengityssuojaimen kanssa on raskasta, joten muista pitää taukoja.

HARJOITUKSIA.

1. Pohdi parisi kanssa, millaisessa siivouskohteessa hengityksensuojain voisi olla tarpeellinen?

2. Tutustu ja kokeile erilaisia hengityssuojaimia.

roiske < roiskua esim.
vesi roiskuu – vesi lentää

melu – kova ääni

ylittää – menee yli

jatkuvasti – koko ajan

tilapäisesti – joskus

sallittu – ei kielletty

sallia – antaa lupa

desibeli – kertoo, kuinka kova ääni on

tarpeellinen – jokin, mitä tarvitaan; hyödyllinen, hyvä

liuotin

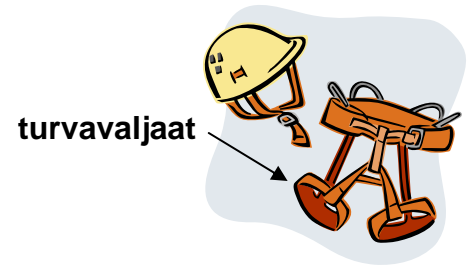
haihtuva < haihtuu – katoaa ilmaan, häviää

yhdiste – aine, jossa on monta eri ainetta yhdessä

PUTOAMISENSUOJAIMET

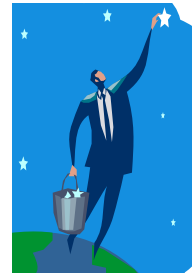
- Valitse oikeanlainen suojain tarpeen mukaan.
- Käytä apuvälineitä, kun siivoat korkeita ja vaikeita paikkoja. Käytä **turvavaljaita** ja turvallisia **henkilönostimia**. Työnantaja antaa sinulle turvallisen työn apuvälineet.
- Älä **kurkota** tai **kiipeä**. Kurotteleminen voi aiheuttaa **lihasevähdyksen**. Kun kiipeät, käytä tukevia **tikkoita**. Kiipeä tikkaille vain, kun työskentelet parin kanssa.

putoaminen < pudota

henkilönostin – kone, joka nostaa ihmisen

kurkottaa – ojentaa käsi suoraksi mahdollisimman ylös tai pitkälle

kiivetä – nousta ylös käsien tai jalkojen avulla

lihas + revähdys < revähtää – lihas menee rikki ja tulee kipeäksi

tikkaat

5 JÄTEHUOLTO

- **Jätettä** on kaikki tavara tai aine, jota ei enää tarvita tai jota ei voi enää käyttää.
- Kun ostat uusia tavaroita, ajattele, oletko varma, että tarvitset niitä.
- **Vältä turhia** pakkauksia. Käytä uudelleen vanhoja, mutta vielä **käyttökelpoisia** tavaroita. Kun ostat uutta, **hanki kunnollista ja kestävä**.
- Suomessa sinun täytyy **lajitella** jätteet. Tarvitset keittiöön **sankoja** eri jätteitä varten. Sitten jätteet on helppo viedä pihalla oleviin jäteastioihin eli jätteiden **keräyspisteisiin**.

VÄLTÄ – VÄHENNÄ – LAJITTELE – KIERRÄTÄ!

Suomessa voit lajitella ja kierrättää mm.

- biojätteitä
- paperia
- kartonkia
- lasia
- metallia
- kodinkoneita
- ongelmajätteitä

SANOJA

jäte – roska

välttää – varoa

turha – jotain mitä ei tarvitse

käyttökelpoinen – voi vielä käyttää, hyvä

hankkia – ostaa

kunnollinen – hyvä

kestävä – ei mene rikki helposti

lajitella – jakaa ryhmiin lajin mukaan; esim. lasit omaan ryhmään, lehdet omaan ryhmään

kierrättää – laittaa vanha tavara uudelleen käyttöön

sanko – ämpäri

keräys + piste – paikka, mihin ihmiset tuovat jätteet

kerätä – kasata, koota, tuoda samaan paikkaan

mm. = muun muassa – esimerkiksi

5.1 BIOJÄTE = MAATUVAT JÄTTEET

- ❖ Laita biojäte paperipussiin tai biojätepussiin.
- ❖ BIOJÄTETTÄ OVAT mm.
 - **vanha ruoka, pilaantuneet** elintarvikkeet
 - kasvien ja hedelmien **kuoret**
 - liha ja kala
 - luut
 - kananmunien kuoret
 - pahviset **munakennot**
 - teepussit, **kahvinporot**, suodatinpussit
 - talouspaperit ja **lautasliinat**
 - puutarhajätteet ja kukkamulta
- ❖ BIOJÄTETTÄ **EIVÄT** OLE
 - muovi (Älä laita biojätettä muovipussiin!)
 - maitotölkit
 - jogurttipurkit
 - nesteet (esim. maito)
 - lasi, metalli, nahka
 - imurin pölypussit
 - **tupakantumpit**
 - ongelmajätteet

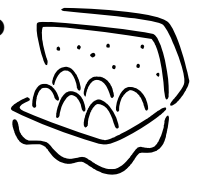
maatuva < verbi: maatua
– muuttua maaksi, tulee multaa

pilaantunut < verbi:
pilaantua – mennä pilalle,
mennä huonoksi

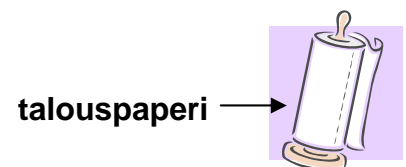
kuori – esim. banaanin
tai kananmunan päällä se
osa, minkä otat pois,
ennen kuin syöt

muna + kenno
– rasia, astia,
missä
kananmunat
ovat

kahvinporot – musta
aine, mistä keität kahvia

lautas + liina – servietti,
paperiliina lautasen
vieressä

tupakan + tumpi

5.2 KERÄYSPAPERI

- ❖ Vie keräyspaperi pihalla olevaan **paperinkeräysastiaan**.
- ❖ Keräyspaperista tehdään uutta paperia.

- ❖ KERÄYSPAPERIA OVAT mm.
 - sanoma- ja aikakauslehdet
 - mainoslehdet ja kirjekuoret
 - puhelinluettelot
 - kirjat

- ❖ KERÄYSPAPERIA **EIVÄT** OLE
 - likainen tai märkä paperi
 - **pahvi**
 - talouspaperi, lautasliina
 - munakennot

paperin + keräys + astia

– astia, mihin viet esim. vanhat lehdet

pahvi – todella paksu paperi, yleensä ruskeaa

5.3 KERÄYSKARTONKI

- ❖ Vie keräys**kartonki** pihalla tai **hyötyjäte**pisteessä olevaan keräyskartonkiastiaan. Voit myös polttaa keräyskartonkia **tulipesässä**.
- ❖ Keräyskartongista tehdään esim. talouspaperirullien **hylsyjä**.
- ❖ KERÄYSKARTONKIA OVAT
 - muro- ja keksipakkaukset
 - paperipussit ja paperipakkaukset
 - ruskea pahvi
 - puhtaat maito- ja mehutölkit
- ❖ KERÄYSKARTONKIA **EIVÄT** OLE
 - märkä tai likainen kartonki tai pahvi
 - muovi

kartonki – paksuhko paperi

paksuhko – melko paksu

keräys + kartonki

hyöty + jäte + piste – paikka, mihin voit viedä kierrätysjätteet

pihalla olevaan astiaan – astiaan, joka on pihalla

tulipesä – puu-uuni, takka

hylsy – kova

rulla talouspaperin sisällä

5.4 KERÄYSLASI

- ❖ Vie keräyslasi pihalla tai hyötyjätepisteessä olevaan lasinkeräysastiaan.
- ❖ **Poista korkit ja kannet.**
- ❖ Paperietikettejä ei tarvitse poistaa.
- ❖ Keräyslasista voidaan tehdä uusia lasipurkkeja tai lasivillaa.
- ❖ KERÄYSLASIA OVAT
 - lasipullot
 - lasipurkit
 - lasimaljakot
 - lasiastiat
- ❖ KERÄYSLASIA **EIVÄT** OLE
 - lamput
 - ikkunalasi
 - kahvikupit, teemukit, lautaset ja muut astiat, jotka eivät ole lasia

Vie pantilliset palautuspullot kauppaan!

poistaa – ottaa pois

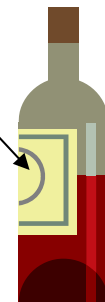
korkki – sulkee pullon

kansi – sulkee purkin

etiketti

lasi + villa – aine talon seinän sisällä, pitää lämmön talossa ja kylmän ulkona

pantillinen – siinä on pantti

pantti – raha, jonka maksat pullosta, kun ostat kaupasta esim. limsaa. Saat rahan takaisin, kun viet pullon takaisin kauppaan.

5.5 PIENMETALLI

- ❖ Vie **pien**metalli pihalla tai hyötyjätepisteessä olevaan pienmetalliaastiaan.
- ❖ Keräysmetallista tehdään uusia metalliesineitä.
- ❖ PIENMETALLIA OVAT
 - Säilyketölkki ja metallipurkit
 - purkkien metalliset kannet ja pullojen kierrekorkit
 - juomatölkki (Palauta pantilliset tölkit kauppaan!)
 - alumiinivuoat
 - **tuikkukynttilöiden** pohjat
 - kattilat ja pannut
 - rikkinäiset metalliset työkalut
 - tyhjät **suihkepullot**
 - tyhjät alumiini**tuubit**
 - tyhjät, kuivat maalipurkit
- ❖ PIENMETALLIA **EIVÄT** OLE
 - **paristot**
 - suuret metalliesineet

pien = pieni

säilyketölkki

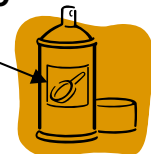
metallipurkki

vuoat < vuoka – astia, jossa voit tehdä ruokaa uunissa

tuikkukynttilä

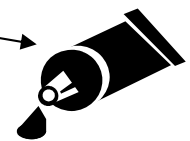

suihkepullo

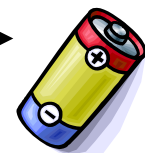

alumiini – metalli

tuubi

paristo

5.6 METALLIROMU

- ❖ Vie metalliromu hyötyjätekeskukseen tai jätteenkäsittelykeskukseen.

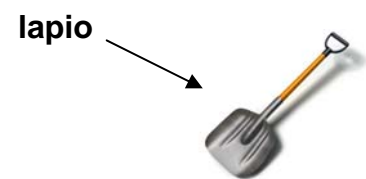
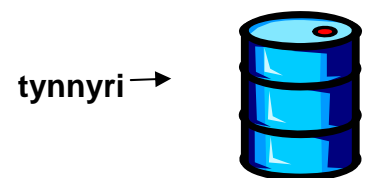
- ❖ Jos sinulla ei ole omaa autoa, kysy, onko kotikunnallasi **kiertävää romunkeräysautoa**, joka voisi hakea isot metalliesineet kierrätykseen.

- ❖ Metallirohua ovat kodin suuret metalliesineet
 - polkupyörän romut
 - koneen osat
 - tyhjät **tynnyrit**
 - metallinen **lapio**

romu – huonokuntoinen, rikkinäinen esine

kiertävä < kiertää – mennä ympäri, mennä kierros

romun + keräys + auto – auto, joka hakee romua

5.7 KODINKONEROMUT

- ❖ Vie kodinkoneromut **hyötyjätekeskukseen** tai **jätteenkäsittelykeskukseen**.

- ❖ Jos sinulla ei ole autoa, kysy, onko kotikunnallasi kiertävää romunkeräysautoa, joka voisi hakea kodinkoneromut.

- ❖ Kodinkoneromua ovat
 - jääkaapit ja pakastimet
 - televisiot, videot, stereot
 - tietokoneet
 - mikroaaltouunit, **leivänpaahtimet**, kahvinkeitin
 - **silitysraudat**, pölynimurit
 - puhelimet

hyöty + jäte + keskus – paikka, johon voit viedä kierrätys- ja ongelma-jätteet

jätteen + käsittely + keskus – paikka, johon voit viedä kaikki jätteet

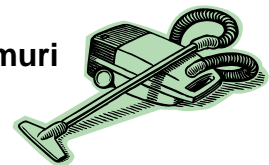
leivänpaahtin

silitysrauta

pölynimuri

5.8 SEKAJÄTE

❖ Sekajäte on kaikki jäte, mikä jää lajittelun jälkeen.

❖ Sekajäte menee roskeen ja **kaatopaikalle**.

❖ Sekajätettä ovat mm.

- muoviset tavarat
- likaiset paperit ja pahvit
- **vaipat** ja siteet
- kumi- ja nahkatavarat
- **käyttökelvottomat** vaatteet
- hehkulamput, sulakkeet ja palovaroitin (Ota palovaroittimesta paristo pois, se on ongelmajätettä.)

❖ Älä laita pihan sekajäteastiaan

- **remonttijätettä**
- isoja esineitä, esim. rikkiäisiä huonekaluja. Vie isot esineet itse jätteenkäsittelykeskukseen tai hyötyjätekeskukseen tai kysy, onko kotikunnallasi kiertävää romunkeräysautoa.

kaatopaikka – iso maa-alue, mihin viedään kaikki jäte

vaippa →

käyttökelvoton – huono, rikki, sitä ei voi käyttää enää

hehkulamppu –

sulake –

palovaroitin –

remontti < verbi:
remontoida – korjata kotia

5.9 ONGELMAJÄTE

- ❖ Ongelmajäte sisältää vaarallisia tai **myrkyllisiä** aineita.
- ❖ Ongelmajätteen voit tunnistaa varoitusmerkistä, jossa on musta **kuvio** oranssilla pohjalla. Merkkiä ei ole kaikissa ongelmajätteissä.
- ❖ **Pakkaa** ongelmajätteet hyvin.
- ❖ Vie ongelmajätteet hyötyjätekeskukseen tai jätteenkäsittelykeskukseen.
- ❖ Älä sekoita ongelmajätteitä **keskenään** tai muihin jätteisiin!
- ❖ Ongelmajätteitä ovat mm.
 - paristot (Vie punaisiin paristonkeräyspönttöihin.)
 - **akut**, akkunesteet
 - loisteputket ja -lamput
 - öljyt ja öljynsuodattimet
 - kemialliset aineet, esim. maalit
 - emäksiset pesuaineet, hapot
 - lääkkeet ja elohopeamittarit (Vie apteekkiin.)

myrkyllinen – myrkky

kuvio –
abstrakti muoto, kuva

pakata – laittaa pakettiin

keskenään – toistensa kanssa; laittaa eri jätteitä samaan roskiin

akku – autossa ja puhelimessa antaa sähköä

loisteputki

emäksinen – pH yli 7

happo – aine, jonka pH on alle 7

elohopea – nestemäinen metalli, esim. vanhan kuumemittarin sisällä

5.10 VANHAT VAATTEET JA VANHAT HUONEKALUT

- ❖ Älä heitä hyvää, **käyttökelpoista** tavaraa roskeen!
- ❖ Laita vanhat, **hyväkuntoiset** vaatteet ja huonekalut kierrätykseen:
 - Myy ne **kirpputorilla**.
 - Myy ne Internetissä (esim. huuto.net).
 - Laita ilmoitus kaupan **ilmoitustaululle**.
 - Myydään!
 - Annetaan!
 - Vaihdetaan!
 - Anna ystävälle tai naapurille.
 - Lahjoita hyväntekeväisyyteen.
 - Tee vanhasta uutta! **Kunnosta** vanha pöytä; **ompele** vanhasta pöytäliinasta **verhot**...

käyttökelpoinen – voi vielä käyttää, toimii, on kunnossa

hyvä + kuntoinen – on hyvässä kunnossa, ei ole rikki

kirpputori – paikka, jossa voit myydä omia vanhoja tavaroita

ilmoitus + taulu – paikka kaupan seinällä, jossa voit ilmoittaa, jos haluat esim. myydä jotain

ilmoittaa – kertoa, laittaa mainos

lahjoittaa – antaa pois

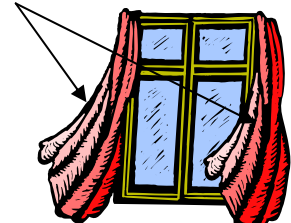
hyvän + tekeväisyys – auttaa toisia ilman, että saa itse etua esim. rahaa

kunnostaa – korjata vanha tavara niin, että se on taas kunnossa ja hyvä

ommella –

verhot

HARJOITUKSIA.

1. Yksi muovinen hedelmäpussi painaa 3 grammaa. Laske, kuinka paljon tulee muovijätettä yhden vuoden aikana

a. jos ostat yhden pussin hedelmiä viikossa.

b. jos ostat kolme pussia hedelmiä viikossa.

2. Mitä jätettä sinulta tulee viikon aikana?

3. Mitä sinä voisit tehdä, että jätettä ei tulisi niin paljon?

4. Mitkä jätteenkeräysastiat löytyvät sinun kotisi pihalta?

5. Sinulla on vanha hyväkuntoinen sohva, mutta et tarvitse sitä enää. Mitä voit tehdä sohvalle? Mihin voit viedä sen kotipaikkakunnallasi?

LÄHTEET

Laitinen, Jaana – Yrölä, Päivi 2006. SIMPPELIÄ siivousta. WSOY Oppimateriaalit Oy.

Leinonen, Eija – Viskari-Lippojoiki, Ulla – Wilèn, Raili 2006. Puhdistuspalvelualan oppikirja maahanmuuttajille. Puhdistan ja suojaan. Saarijärven Offset Oy.

Oljakka, Merja. Perussiivous. Suomen Siivousteknisen liiton julkaisuja 1:16.

Puhtaustiedon tietopaketit 1, 5, 7, 15, 17, 19, 41, 42, 43, 44, 48, 49. PUHTAUSTIETOPAKETTI PT OY. Forssan Kirjapaino Oy.

Siivoussanasto. Suomen Standardisoimisliitto r.y.

Siivoustyön käsikirja. Suomen Siivousteknisen liiton julkaisuja 1:7 2005. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.